

1. Dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin iqtisadi yüksəlişində rol oynayan aparıcı sahə hansı olub?

- √ sənaye
- ticarət
- tikinti
- ictimai iaşə
- kənd təsərrüfatı

2. İl ərzində ölkə iqtisadiyyatında yaradılan ÜDM-in miqdarı 50 milyard manat olub. Əgər bunun 60 faizi sənayenin payına düşərsə, sənayedə yaradılan ÜDM-in miqdarı nə qədər olub?

- √ 30 milyard manat
- sənayedə ÜDM yaradılmır
- 25 milyard manat
- 20 milyard manat
- 45 milyard manat

3. İl ərzində ölkə iqtisadiyyatına qoyulan investisiyanın məbləği 10 milyard manatdır. Bunun 7 milyard manatı sənayedə əsaslı vəsait qoyuluşuna yönəldilibsə, ümumi investisiyalarda sənayenin payı nə qədərdir?

- 7 faiz
- 0.7 faiz
- 50 faiz
- 7 milyard
- √ 70 faiz

4. Ölkə iqtisadiyyatında sənayenin rolunu qiymətləndirmək üçün bu göstəricilərin hansından istifadə edilmir?

- √ məhsulun maya dəyəri
- il ərzində ölkədə əldə edilmiş xalis mənfəətdə sənayenin payı
- əlavə dəyərdə sənayenin payı
- ümumi məşğul əhalidə sənayedə çalışanların xüsusi çəkisi
- ÜDM-də sənayenin payı

5. Aşağıdakılardan hansı iqtisadi inkişafı xarakterizə edən göstərici hesab olunur?

- məhsulun materialtutumluluğu
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun qiyməti
- işçilərin sayı
- √ heç biri

6. Aşağıdakılardan hansı iqtisadi inkişafı xarakterizə edən göstərici hesab olunur?

- əhalinin illik gəlirləri
- xalis mənfəətin miqdarı
- əlavə dəyərin miqdarı
- ümumi daxili məhsulun miqdarı
- √ bunların hamısı

7. Aşağıdakılardan hansı sənaye sahələrinin (müəssisələrinin) iqtisadi özünəməxsusluq əlaməti baxımından təsnifləşdirilməsi zamanı istifadə olunur?

- materialtutumluluq
- √ bunların hamısı
- əməktutumluluq
- enerjitutumluluq
- kapitaltutumluluq

8. Aşağıdakılardan hansı qeyri-dövlət mülkiyyəti hesab olunmur?
- ✓ bələdiyyə müəssisələri
  - kooperativlər
  - birgə investisiyalı xüsusi müəssisələr
  - tam xarici investisiyalı xüsusi müəssisələr
  - tam yerli investisiyalı xüsusi (özəl) müəssisələr
9. Sənaye müəssisələrinin mülkiyyət mənsubiyyəti əlaməti üzrə təsnifləşdirilməsi zamanı aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?
- ✓ təşkilati-hüquqi mülkiyyət
  - dövlət mülkiyyəti
  - kooperativ mülkiyyət
  - qarışıq (birgə) mülkiyyət
  - özəl (xüsusi) mülkiyyət
10. Aşağıdakılardan hansı NİCE təsnifatı üzrə emal sənayesinin iqtisadi fəaliyyət növü deyil?
- ✓ yüngül sənaye
  - qida sənayesi
  - maşın və avadanlıqların istehsalı
  - kimya sənayesi
  - metallurjiya sənayesi
11. Aşağıdakılardan hansı emal sənayesinin kompleks sahəsi hesab olunur?
- dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı
  - trikotaj
  - ✓ yüngül sənaye
  - toxuculuq sənayesi
  - geyim istehsalı
12. Emal sənayesinin aşağıdakı sahələrindən hansında məhsul istehsalında kimya texnologiyalarından geniş istifadə olunmur?
- tikinti sənayesi
  - yeyinti sənayesi
  - ✓ tikiş sənayesi
  - metallurjiya
  - kimya sənayesi
13. Emal sənayesinin aşağıdakı sahələrindən hansında məhsul istehsalı əsasən kimya texnologiyalarına əsaslanır?
- trikotaj sənayesi
  - tikiş sənayesi
  - ✓ metallurjiya sənayesi
  - maşınqayırma
  - ağac emalı
14. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı emal sənayesinə aid deyil?
- ✓ əmək predmetlərini təbiətdən olduğu kimi – xassələrini dəyişmədən - əldə edir
  - xammal və materiallar yeni istehlak dəyərlərinə çevrilir
  - xammal və materiallar emal prosesindən keçir
  - əmək predmetlərinin istehlak xassələrində dəyişikliklər baş verir
  - əmək predmetləri müəyyən fiziki, mexzniki, kimyəvi və başqa üsullarla emal olunur
15. Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı xammalını emal edən sənaye sahəsi deyil?
- ✓ sintetik-parça sənayesi

- unüyütmə sənayesi
- ət-süd sənayesi
- ipək-parça sənayesi
- pambıq-parça sənayesi

16. Aşağıdakılardan hansı mədənçıxarma (hasilat) sənayesinə aid deyil?

- qara metal filizlərin hasilatı
- tikinti materialları hasilatı
- ✓ qara və əlvan metallurjiya
- neft və qazçıxarma
- əlvan metal filizlərin hasilatı

17. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı mədənçıxarma sənayesinə aid deyil?

- ✓ təbiətdən götürdüyü xammalın fiziki-kimyəvi xassələrini dəyişmək
- mineral ehtiyatları hasil etmək
- mineral xammalı ilkin emal üçün hazırlamaq
- əmək predmetlərini təbiətdən əldə etmək
- təbii ehtiyatı olduğu şəkildə, yəni onda heç bir fiziki, mexaniki, kimyəvi dəyişiklik etmədən əldə etmək

18. Yüngül sənayenin hansı məhsulu istehsal-texniki təyinat alır?

- ✓ texniki məqsədlər üçün istehsal edilən parça
- bütün növ parçalar
- yataq dəstləri
- corab məmulatları
- geyim məhsulları

19. Maşınqayırma sənayesinin aşağıdakı məhsullarından hansı istehlak xarakterli iqtisadi təyinat alır?

- kənd təsərrüfatı texnikası
- qatar vaqonları
- ✓ tədris-laboratoriya avadanlığı
- yük avtomobilləri
- avadanlıqlar

20. Aşağıdakılardan hansı əsasən istehlak şeyləri istehsal edən sənaye sahələrinə aid deyil?

- qida sənayesi
- ayaqqabı sənayesi
- içki sənayesi
- geyim sənayesi
- ✓ gəmiqayırma

21. Aşağıdakılardan hansı əsasən istehsal vasitələri istehsal edən sənaye sahələrinə aid deyil?

- ✓ toxuculuq sənayesi
- dəzgahqayırma
- maşınqayırma sənayesi
- metallurjiya sənayesi
- gəmiqayırma

22. Aşağıdakılardan hansı sənaye üzrə iqtisadi fəaliyyət növlərinin NACE təsnifatı üzrə bölmələrin sırasına aiddir?

- ✓ mədənçıxarma sənayesi
- sənayenin "A" bölməsi
- istehlak vasitələri istehsal edən sənaye
- istehsal vasitələri istehsal edən sənaye
- sənayenin "B" bölməsi

23. Aşağıdakılardan hansı sənaye üzrə iqtisadi fəaliyyət növlərinin NACE təsnifatı üzrə bölmələrin sırasında deyil?

- Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
- Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi
- Mədənçıxarma sənayesi
- ✓ İstehsal vasitələrinin istehsalı
- Emal sənayesi

24. Bunlardan hansı mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil?

- ✓ sənayenin iqtisadiyyatı
- menecment
- əməyin iqtisadiyyatı
- marketinq
- maliyyə

25. Bunlardan hansı sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil?

- nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- sənayenin iqtisadiyyatı
- tikintinin iqtisadiyyatı
- ✓ əməyin iqtisadiyyatı
- aqrar-sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı

26. Sənaye haqqında hansı fikir doğrudur?

- maşınqayırmanın tərkib hissəsidir
- ✓ maddi istehsalın bir sahəsidir
- kənd təsərrüfatının bir sahəsidir
- səhmdar cəmiyyətlərinin məcmusudur
- kommersiya təşkilatıdır

27. Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı emal sənayesinə aiddir?

- Zərgərlik, musiqi, idman və tibb avadanlıqlarının istehsalı
- ✓ Bunların hamısı
- Poliqrafiya fəaliyyəti
- Neft məhsullarının istehsalı
- Tikinti materiallarının istehsalı

28. Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı emal sənayesinə aid deyil?

- Geyim istehsalı
- ✓ Tikinti (mişar) daşı stehsalı
- Qida məhsullarının istehsalı
- İçki istehsalı
- Toxuculuq sənayesi

29. Aşağıdakılardan hansı sənaye üzrə iqtisadi fəaliyyət növlərinin NACE təsnifatı üzrə bölmələrin sırasında deyil?

- Mədənçıxarma sənayesi
- Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
- ✓ Su təchizatı, içməli və texniki suyun çəkilməsi
- Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi
- Emal sənayesi

30. Aşağıdakılardan hansı emal sənayesinin işlərinə aid deyil?

- xammal və materiallar emal prosesindən keçir və yeni istehlak dəyərlərinə çevrilir

- məhsul istehsalı ya kimya texnologiyasına ya da mexaniki texnologiyaya əsaslanır
- xammal və materialların istehlak dərəcəsinə xassə dəyişiklikləri baş verir
- xammal və materiallar müəyyən fiziki, mexaniki, kimyəvi və başqa üsullarla emal olunur
- ✓ xam materialları təbiətdən əldə edir, yerin təkindən hasil edir və ilkin emal üçün hazırlayır

31. Mədənçıxarma sənayesinə aid aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı ölkəmizdə yoxdur?

- tikinti materialları hasilatı
- qara metal filizlərinin hasilatı
- ✓ kömür, torf və başqa yanar maddələr hasilatı
- neft və qaz hasilatı
- əlvan metal filizlərinin hasilatı

32. Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı mədənçıxarmaya aid deyil?

- yerin təkindən çıxarılan tikinti materialları (daş, qum, çınqıl, gips və başqa) istehsalı
- filiz və qeyri-filiz kimi mineral xammal hasil edən sənaye sahələri
- ✓ Rezin və plastmas məmulatların istehsalı
- neft və qazçıxarma
- kimyəvi xammal hasilatı (kükürd, müxtəlif duzlar, kükürd kolçedanı, apatit və s.)

33. Əmək predmetinə təsiretmə xarakterinə görə sənaye sahələri necə təsnifləşdirilir?

- ✓ mədənçıxarma sənayesi və emal sənayesi
- sənayenin "A" və "B" bölmələri
- ağır sənaye, yüngül sənaye və yeyinti sənayesi
- fondtutumlu, əməktutumlu, kapitaltutumlu, enerjitutumlu, materialtutumlu sənaye sahələri
- istehsal vasitələri istehsal edən sənaye sahələri və istehlak şeyləri istehsal edən sənaye sahələri

34. Aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı əsasən istehsal vasitələri istehsal edən sənayeyə aiddir?

- ✓ metallurjiya sənayesi
- ayaqqabı sənayesi
- tikiş sənayesi
- yeyinti sənayesi
- toxuculuq sənayesi

35. Məhsulun aldığı iqtisadi təyinatına görə sənaye sahələri necə təsnifləşdirilir?

- sənayenin "A" və "B" bölmələri
- ✓ istehsal vasitələri istehsal edən sənaye sahələri və istehlak şeyləri istehsal edən sənaye sahələri
- mədənçıxarma sənayesi və emal sənayesi
- fondtutumlu, əməktutumlu, kapitaltutumlu, enerjitutumlu, materialtutumlu sənaye sahələri
- ağır sənaye, yüngül sənaye və yeyinti sənayesi

36. Aşağıdakılardan hansı sənaye sahəsini müəyyən edən şərtlər sırasına daxildir?

- oxşar əmək kooperasiyasına və eyniadlı texnoloji avadanlıqlara malik olan müəssisələr
- sistemdən müəyyən əlamətlərinə görə xüsusiləşdirilmiş
- ✓ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən
- məhsulun iqtisadi təyinatından asılı olamayaraq oxşar ümumi və istehsal strukturuna malik olan
- mexaniki maşınlar sistemi və fərqli texnoloji istehsal üsulları tətbiq edən

37. Sənayenin ölkə iqtisadiyyatındakı yerini və rolunu xarakterizə etmək üçün aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə edilmir?

- ✓ sənaye istehsalının artım tempi
- məşğulluqda payı
- əlavə dəyərdə payı
- ümumi mənfəətdə payı
- ÜDM-də payı (xüsusi çəkisi)

38. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın sahəsi yox, altsahə hesab olunur?

- √ əkinçilik
- sosial və digər xidmətlər
- informasiya və rabitə
- nəqliyyat və anbar təsərrüfatı
- sənaye

39. Aşağıdakılardan hansı iqtisadiyyatın sahəsi yox, altsahə hesab olunur?

- Kənd təsərrüfatı
- Tikinti
- Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri
- Turizm və ictimai iaşə
- √ Maşınqayırma sənayesi

40. İqtisadiyyat sahəsi nədir?

- √ eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusudur
- spesifik cəhətləri və milli dəyərləri ilə iqtisadiyyatın xüsusişdirilmiş bir hissəsidir
- hər-hansı bir sistemin müəyyən əlamətlər üzrə ayrılmış (xüsusişdirilmiş) bir hissəsidir
- təbiətdən alınan xammalı və müxtəlif növ materialları müxtəlif üsullarla emal edərək cəmiyyətin istehlak tələblərinə uyğun hala gətirən istehsal sahələrinin və müəssisələrin məcmusudur
- müəyyən altsahələrdən və müəssisələr toplusundan ibarət iqtisadi sistemdir

41. Milli iqtisadiyyat nədir?

- onun dayanıqlığını, bütövlüyünü və dinamizmini təmin edən bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəli olan bölmələrin (sahələrin) və qaydaya salınmış (sistemləşdirilmiş) əlaqələrin məcmusudur
- təbiətdən alınan xammalı və müxtəlif növ materialları müxtəlif üsullarla emal edərək cəmiyyətin istehlak tələblərinə uyğun hala gətirən istehsal sahələrinin və müəssisələrin məcmusudur
- eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal edən müəssisələrin məcmusudur
- çox sayda sahələrdən və bunlara daxil olan altsahələrdən ibarət kompleks iqtisadi sistemdir
- √ dünya iqtisadiyyatı ilə qarşılıqlı əlaqə və asılıqda olmaqla, müəyyən bir ölkə çərçivəsində tarixən formalaşmış, özünəməxsus təbii-coğrafi, maddi-texniki və sosial-iqtisadi məzmunu və münabətlər sisteminə, müvafiq təsərrüfatçılıq mexanizminə malik sosial-iqtisadi sistemdir

42. Üçüncü sənaye çevrilişi (inqilabı) nə vaxt başlayıb?

- XX əsrin sonlarında
- √ XX əsrin 70-ci illərində
- XX əsrin 50-ci illərində
- XX əsrin 90-cı illərində
- II Dünya müharibəsindən sonra

43. III sənaye çevrilişinin yaratdığı yeni sənaye sahəsi hesab olunur

- dərman istehsalı sənayesi
- √ biotexnologiyalar
- nanotexnologiyaların tətbiqi
- kvant texnologiyaları
- özünüidarədən nəqliyyat vasitələrinin (smartsistemlərin) istehsalı

44. III sənaye çevrilişinin yaratdığı yeni sənaye sahəsi hesab olunur:

- Kosmik sənaye
- √ Bunların hamısı
- Hesablama texnikası
- Robotqayırma

- Mikroelektronika

45. Aşağıdakılardan hansı III sənaye çevrilişinin əsas hərəkətverici qüvvələri sırasında deyil?

- fərdi portativ kommunikasiya qurğularının (mobil telefonlar və s.) kütləvi tətbiqi
- ✓ nanotexnologiyaların tətbiqi
- universal hesablama texnikası və fərdi kompüterlər
- informasiya-kommunikasiya texnologiyaları
- internetin yaranması

46. Üçüncü sənaye çevrilişinin (inqilabının) əsasını təşkil edən budur:

- elektrifikasişdırma
- ✓ analoqlu texnologiyalardan rəqəmsal texnologiyalara keçid
- mexanikləşdirilmiş sistemlərdən avtomatlaşdırılmış sistemlərə keçid
- əl əməyindən maşınlı sənayeyə keçid
- kütləvi istehsaldan seriyalı istehsallara qayıdış

47. Üçüncü sənaye çevrilişi (inqilabı) hansı adla tanınır?

- “elektrifikasişmə inqilabı”
- “irimaşınlı sənaye inqilabı”
- ✓ “rəqəmsal inqilab”
- “kimyəvi inqilab”
- “kiber-fiziki sistemlər” inqilabı

48. Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə sənayenin sürətli inkişafının iqtisadi hadisə və proseslərin tənzimlənməsinə gətirdiyi əhəmiyyətli yenilik hesab oluna bilər?

- korporasiyaların və səhm bazarlarının yaranmasını
- həmkarlar ittifaqları hərəkətlərinin formalaşmasını
- inhisar birliklərinin və antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxmasını
- ✓ bunların hamısını
- fond bazarlarının və maliyyə vasitəçiliyinin inkişafı

49. Bunlardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə cəmiyyətin rifah səviyyəsinin yüksəlməsində rol oynamış amil deyil?

- elektrik enerjisi
- ✓ əl əməyinin maşınlarla əvəz olunması
- su kəmərləri və istilik sistemləri
- məişət texnikası
- avtomobil və aviasiya

50. Bunlardan hansı II sənaye çevrilişinin və sənayenin sürətli inkişafının əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasında aiddir?

- Qadın və uşaq əməyinin kütləvi tətbiqi
- Fabrik sahiblərinin daha nüfuzlu sahibkar təbəqəsinə çevrilməsi və sənaye burjuziyasının yaranması
- ✓ beynəlxalq ticarətin genişlənməsi, rəqabətin qloballaşması və ölkələrarası ticarət birliklərinin yaranması
- Kapitalın təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi proseslərinin güclənməsi
- Məşğulluğun təmin edilməsində üstünlüyün kənd təsərrüfatından sənayeyə keçməsi

51. Bunlardan hansı II sənaye çevrilişinin və sənayenin sürətli inkişafının əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasında aid edilə bilməz?

- ✓ İrimaşınlı sənayenin yaranması və kapitalizm cəmiyyətinin maddi-texniki bazasının formalaşması
- elm və istehsalın əlaqəsinin güclənməsi
- həmkarlar ittifaqları hərəkətlərinin formalaşması
- inhisar birliklərinin və antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxması
- əmək məhsuldarlığının və məhsul buraxılışının sürətlə artması

52. Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişinin xarakteristikası deyil?

- √ İrmaşınılı sənayeyə keçid
- Axınılı istehsalın yaranması və axın xətlərinin tətbiqi
- atom enerjisinin meydana çıxması və tətbiqi
- Kimyəvi materialların, kimyəvi liflərin və pləstmassın istehsala tətbiqi
- İstehsalın avtomatlaşdırılması

53. Bunlardan hansı II sənaye çevrilişi dövründə yaranan və sürətlə inkişaf edən yeni sənaye sahəsi deyil?

- √ toxuculuq sənayesi
- məişət texnikasının istehsalı
- aviasiya sənayesinin yaranması
- rabitə və əyləncə vasitələrinin (telefon, radio, kinematograf və s.) ixtirası və geniş tətbiqi
- avtomobilqayırma sənayesi

54. Aşağıdakılardan hansı II sənaye çevrilişinin hərəkətverici qüvvələri sırasında deyil?

- √ daş kömürün yandırılmasından alınan istilik enerjisinin mexaniki enerjiyə çevrilməsi
- kimyəvi materialların, plasmassın və kimyəvi liflərin tətbiqi
- daxili yanma mühərrikinin ixtirası və tətbiqi
- elektrik enerjisinin böyük məsafələrə ötürülməsi
- poladın bessemerləmə üsulunun kəşfi və tətbiqi

55. Hesab olunur ki, II sənaye çevrilişi bu hadisədən başlayıb:

- Maykl Faradey tərəfindən elektrik mühərrikinin ixtira edilməsi
- İstehsal proseslərinin və insanların məişət həyatının genişmiqyaslı elektriklişdirilməsinə başlanılması
- Daxili yanma mühərrikinin kəşfi
- D.A. Laçinov tərəfindən elektrik enerjisinin böyük məsafələrə ötürülməsi şərtlərinin ortaya çıxarılması (1880)
- √ Pyer Marten tərəfindən poladın bessemerləmə (ərinmiş çuqundan polad alınması) üsulunun kəşfi (1860) və Marten sobasının tətbiqi ilə

56. İkinci sənaye çevrilişi hansı dövrü əhatə edir?

- XVIII əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü
- XIX əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 30-cu illərinədək olan dövrü
- √ XIX əsrin 70-ci illərindən XX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü
- XIX əsrin əsrin sonu və XX əsrin əvvəllərini
- XVIII əsrin 70-ci illərindən XIX əsrin 70-ci illərinədək olan dövrü

57. Amerikada sənayeləşmə prosesi hansı sahədən başlayıb?

- √ pambıq-parşa sənayesindən
- neft sənayesindən
- dəmiryol nəqliyyatından
- metallurgiya sənayesindən
- kömür hasilatı sənayesindən

58. Sənaye çevrilişinə başlayan və onu uğurla başa çatdıran ilk ölkə hansıdır?

- √ İngiltərə
- Böyük Britaniya krallığı
- ABŞ
- Almaniya
- Fransa

59. Aşağıdakılardan hansını Birinci sənaye çevrilişinin əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına aid etmək olar?

- √ Urbanizasiya proseslərinin güclənməsi, habelə qadın və uşaq əməyinin kütləvi tətbiqi
- beynəlxalq ticarətin genişlənməsi, rəqabətin qloballaşması və ölkələrarası ticarət birliklərinin yaranması

- həmkarlar ittifaqları h r katlarının formalaşması
- inhisar birliklərinin v  antiinhisar qanunvericiliyinin meydana çıxması
- korporasiyaların v  səhm bazarlarının yaranması

60. Birinci sənaye  vrişinin əsas sosial-iqtisadi nəticələri sırasına hansını aid etmək olmaz?

- İrimaşınlı sənayenin yaranması və kapitalizm cəmiyyətinin maddi-texniki bazasının formalaşması
- Kapitalın təmərküzləşməsi v  mərkəzləşməsi proseslərinin güclənməsi
- Fabrik sahiblərinin daha nüfuzlu sahibkar təbəqəsinə  vrişməsi v  sənaye burjaziyasının yaranması
- Məşğulluğun təmin edilməsində üstünlüyün kənd təsərrüfatından sənayeyə keçməsi
- √ korporasiyaların v  səhm bazarlarının yaranması

61. Aşağıdakılardan hansı Birinci sənaye  vrişində sürətlə inkişaf edən sənaye sahələri sırasına daxil deyil?

- Dəmir filisi hasilatı v  metallurjiya sənayesi
- Daş k m r hasilatı
- √ neft sənayesi
- G miqayırma sənayesi
- Toxuculuq sənayesi

62. Aşağıdakı ixtiralardan hansını Birinci sənaye  vrişinin z mini hesab etmək olar?

- Hargrinvsin pambıqayırma maşınının ixtirası (1765)
- C. Uatt tərəfindən buxar maşınının ixtirası (1784)
- √ bunların hamısını
- ilk toxuculuq d zɡahının ixtirası (1733)
- Kartraytın mexanikləşdirilmiş toxuculuq d zɡahının ixtirası (1776)

63. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı Birinci sənaye  vrişini xarakterizə etmir?

- √ istehsal proseslərinin elektrikləşdirilməsinə başlanılıb
- sənayenin bir çox sahələrində istehsal şərtlərinin dəyişilməsinə gətirib çıxarmış texki ixtiralar seriyası baş verib
-  l g c n  əsaslanan sadə mexaniki əmək vasitələrindən iri maşınlara keçid baş verib
- manufakturdan fabrikaya keçid baş verib
-  l əməyindən maşınlı əməyə keçid baş verib

64. Birinci sənaye  vrişini hansı d vr  əhatə edir?

- √ 1760 – 1830-cu illər d vr n 
- 1784 – 1900-cu illər d vr n 
- Orta əsrlər d vr n 
- 1760 – 1960-cı illər d vr n 
- 1750 – 1800-c  illər d vr n 

65. Müasir dünya sənayesinin inkişafında ne  sənaye  vrişini (sənaye inqilabı) fərqləndirilir?

- 5
- 6
- √ 3
- 2
- 4

66. “Sənaye inqilabı” termini nəyi ifadə edirdi?

- məhsuldar qüvvələrin inkişafındakı dəyişikliyi
- məhsuldar qüvvələrin gücünün artmasını
- məhsuldar qüvvələrin artımını
- məhsuldar qüvvələrin tədrici inkişafını
- √ məhsuldar qüvvələrin inkişafındakı keyfiyyət sıçrayışını

67. “Sənaye inqilabı” terminini elmi dövriyyəyə gətirən kim olub?
- ingilis alimi M. Faradey
  - alman alimi V. Maybax
  - √ ingilis alimi A. Toynbi
  - amerikalı alim C. Stiqler
  - ingilis alimi C. Uatt
68. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı iri maşınlı sənaye mərhələsinə uyğun deyil?
- √ Qərbi Avropa ölkələrində XVI əsrin ortalarında start götürüb və XVIII əsrin 60-cı illərinədək davam edib
  - istehsal vasitələri əsasən enerji ilə hərəkətə gətirilən iri maşınlardan təşkil olunur
  - onun yaranması XVIII əsrin II yarısında başlayan sənaye çevrilişinin nəticəsi hesab olunur
  - dar ixtisaslaşma hesabına əməyin mürəkkəb kooperasiyası mövcuddur
  - burada istehsal xammal və materialların maşın üsulu ilə emalına əsaslanır
69. Kapitalist sənayesinin inkişafı mərhələləri hansılardır?
- √ sadə kapitalist kooperasiyası – manufaktura – iri maşınlı sənaye (fabrik)
  - sadə kapitalist kooperasiyası – manufaktura – iri maşınlı sənaye – robot sənayesi
  - kapitalist sənətkarlıq emalatxanası – manufaktura – fabrik - zavod
  - sənətkarlıq emalatxanası – manufaktura – fabrik
  - sənətkarlıq emalatxanası – sənətkarlıq müəssisəsi – manufaktura - fabrik
70. Sənayenin ilkin əsasları, çox primitiv formada olsa da, nə zaman meydana çıxmış hesab olunur?
- ilkin kapital yığıcı dövründə
  - sadə kapitalist kooperasiyası mərhələsində
  - insanların sürü halında yaşadığı dövrdə
  - √ natural kəndli təsərrüfatı çərçivəsində
  - istehsalın meydana çıxmasından əvvəlki dövrdə
71. Sənayenin inkişafı sahəsində hazırda Azərbaycanın qarşısında duran əsas vəzifə hansı hesab olunur?
- √ rəqabət qabiliyyətli qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişafına nail olmaq
  - dövlət mülkiyyətində olan sənaye müəssisələrinin özəlləşdirilməsi
  - sovet dövründən qalmış sənaye müəssisələrinin fəaliyyətinin dirçəldilməsi
  - dövlət tərəfindən daha çox sənaye müəssisələrinin yaradılmasına nail olmaq
  - kənd təsərrüfatı istehsalının inkişafına nail olmaq
72. Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı necə təsdiq olunub?
- √ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə
  - İqtisadiyyat Nazirliyinin qərarı ilə
  - Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə
  - Milli Məclisin qərarı ilə
  - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı ilə
73. Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı nə vaxt təsdiq edilib?
- √ 2014-cü ilin dekabrında
  - 2015-ci ilin mayında
  - 2015-ci ilin yanvarında
  - 2013-cü ilin dekabrında
  - 2014-cü ilin mayında
74. Azərbaycanda orta və iri sənaye müəssisələrinin özəlləşdirilməsi necə həyata keçirilib?
- √ Səhmdar cəmiyyətinə çevrilərək səhmləri satışı çıxarılıb
  - Xarici investidlərə satılıb

- Əmək kollektivlərinin mülkiyyətinə keçirilib
- Mülkiyyəti birbaşa hərraclarda satılıb
- Ortaqlıqlara çevrilərək payları satışa çıxarılıb

75. Azərbaycanda “Sənaye ili” elan olunan il hansı olub?

- 2010-cu il
- 2015-ci il
- √ 2014-cü il
- 1994-cü il
- 2005-ci il

76. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycanda neft-qaz sənayesinin dirçəldilməsində mühüm rol oynayıb?

- √ bunların hamısı
- Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas neft ixrac boru kəmərinin çəkilişi
- Bakı-Supsa neft ixrac boru kəmərinin çəkilişi
- “Əsrin müqaviləsi”nin (“Azəri-Çıraq-Günəşli” layihəsi üzrə hasilatın pay bölgüsü sazişinin) imzalanması və reallaşdırılması
- Bakı-Tbilisi-Ərzurum (Cənubi Qafqaz) qaz ixrac boru kəmərinin çəkilişi

77. Dövlət müstəqilliyi illərində Azərbaycan hökuməti sənayenin bərpa edilməsinə hansı sahədən başladı?

- √ neft sənayesindən
- kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sənayesi sahələrindən
- neft maşınqayırması sənayesindən
- yeyinti sənayesindən
- özəlləşdirmədən

78. Dövlət müstəqilliyinin bərpa etdikdən (1991-ci il) sonra Azərbaycanda iqtisadi sistemdə həyata keçirilən dəyişikliklərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ölkəyə xarici investisiyalar və əcnəbi investorlar cəlb edilməyə bəslənilib
- dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsi və iqtisadiyyatın liberallaşdırılması islahatları həyata keçirilib
- √ Milləşdirmə aparılıb, iqtisadi böhranın aradan qaldırılması üçün bazar münasibətlərindən imtina edilərək inzibati idarəetmə sərtləşdirilib
- sərt mərkəzləşdirilmiş inzibati-amirlik sistemindən imtina edilib və ölkədə bazar münasibətlərinə əsaslanan iqtisadi sistemin qurulmasına başlanılıb
- insanların xüsusi mülkiyyət və azad sahibkarlıq fəaliyyəti hüquqları bərpa edilib

79. 1980-1985-cı illərdə Azərbaycan sənayesinin ümumi məhsulunda ən böyük paya malik sənaye sahəsi hansı olub?

- yanacaq sənayesi
- kimya və neft-kimya sənayesi
- maşınqayırma və metal emalı
- yüngül sənaye
- √ yeyinti sənayesi

80. 1970-cı ildə Azərbaycan sənayesinin ümumi məhsulunda ən böyük paya malik sənaye sahəsi hansı olub?

- √ yüngül sənaye
- maşınqayırma və metal emalı
- yeyinti sənayesi
- yanacaq sənayesi
- kimya və neft-kimya sənayesi

81. SSRİ dövründə Azərbaycanda neft hasilatının ən yüksək həddi hansı ildə qeydə alınıb?

- √ 1966-cı ildə
- 1941-ci ildə
- 1975-ci ildə
- 1970-ci ildə

- 1949-cu ildə

82. Azərbaycanda yaradılmış aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı keçmiş SSRİ-də bu sahədə olan yeganə müəssisə olub?

- İnteqral mikrosxemlər istehsalı edən “Azon” zavodu (1974)
- Bakı poladtökmə zavodu (1969)
- ✓ Bakı məişət kondisionerləri zavodu (1975)
- Bakı Soyuducular Zavodu (1959)
- Sumqayıt məişət kompressorları zavodu (1971)

83. Aşağıdakı hadisələrdən hansı sovet Azərbaycanında neft sənayesinin inkişafına yeni təkan vermiş oldu?

- ✓ Açıq dənizdə neft platformaları quurlmaqla Xəzər dənizinin şelfindən neft çıxarılmasına başlanılması (1949)
- XX əsrin 50-ci illərində Azərbaycanda (əsasən Sumqayıtda) nəhəng neft-kimya sənayesi kompleksinin yaradılması
- Yeni-Bakı Neftayırma zavodunun (sonralar “Azərneftyanacaq” Neft emalı zavodu) yaradılması (1953)
- “Azərneftyağ” neft emalı zavodunun yaradılması (1930-cu illər)
- Bakı şəhərində Dövlət Neft Maşınqayırma Elmi-Tədqiqat İnstitutunun yaradılması

84. XX əsrin 20-30-cu illərində SSRİ hökumətinin Azərbaycanda neft maşınqayırmasının inkişafına diqqətin artırılması səbəbləri kimi aşağıda göstərilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- ✓ Neft maşınqayırmasına sərmayə qoymaq istəyən xarici və yerli investorlar hələ Çar Rusiyası dövründə neft maşınqayırma sənayesi sahəsində artıq Bakıda formalaşmış təcrübədən yararlanmaq istəyirdilər
- Neft maşınqayırması müəssisələrinin istehlak yerlərinə yaxın yerləşdirilməsi prinsipi də bu sahənin Bakıda inkişafını tələb edirdi
- Bakı hələ Çar Rusiyası dövründə neft maşınqayırma sənayesi sahəsində artıq formalaşmış təcrübəyə malik idi, burada çox sayda belə zavodlar vardı ki, onları genişləndirmək və yenidən qurmaq tez və daha az xərclə mümkün idi
- SSRİ hökuməti xaricdən dxal edilən avadanlıqlardan asılılığını aradan qaldırmaq üçün ölkədə neft maşınqayırmasını inkişaf etdirmək qərarına gəlmişdi
- Neft sənayesinin bərpası və gələcək inkişafı ölkədə onun texniki bazasının möhkəmləndirilməsini zəruri edirdi

85. XX əsrin 20-30-cu illərində Azərbaycanda neft maşınqayırmasının inkişaf etdirilməsi nə ilə bağlı idi?

- Neft maşınqayırma müəssisələrinin həm daxildən, həm də xaricdən böyük sifarişlər alması
- Azərbaycanın xaricdən neft avadanlığı almaq asılılığından qurulmaq istəyi
- ✓ Cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- Azərbaycanın neft sənayesinə xarici investisiyaların cəlb edilməsi
- Azərbaycanda həyata keçirilən iqtisadi-sosial quurculuq işlərinin neftə olan tələbatı artırması

86. SSRİ dövründə (xüsusilə XX əsrin 60-cı illərində) Azərbaycan sənayenin inkişafı baxımından necə tanınırdı?

- “Neft akademiyası” və ağır sənaye mərkəzi kimi
- “Neft akademiyası” və yüngül sənaye mərkəzi kimi
- ✓ “Neft akademiyası” və neft maşınqayırma mərkəzi kimi
- “Neft akademiyası” və kimya sənayesi mərkəzi kimi
- “Neft akademiyası” və şərabçılıq sənayesi mərkəzi kimi

87. SSRİ dövründə Azərbaycanda inkişafına daha çox diqqət verilən sənaye sahələri aşağıdakılar olub:

- yüngül, yeyinti və ağır sənaye
- mebel sənayesi, neft sənayesi, neft emalı sənayesi, neft maşınqayırması
- ✓ neft sənayesi, neft maşınqayırması və neft-kimya sənayesi
- neft sənayesi, neft maşınqayırması, kimya sənayesi, gəmiqayırma və hərbi sənaye
- dəzgahqayırma, məişət texnikası istehsalı, metallurjiya və avtomobilqayırma

88. 1920-ci ildə Azərbaycanda sovet hakimiyyəti elan edildikdən respublika ərazisində olan neft və başqa sənaye müəssisələri:

- ✓ milliləşdirildi
- heç bir dəyişiklik baş vermədi
- yerli sahibkarlara verildi

- xarici investidlara satildi
- özəlləşdirildi

89. XIX əsrin II yarısı – XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda formalaşmağa başlayan neftdən kənar sənaye sahələri hansılar idi?

- ✓ şərəbçilik, metallurqiya, toxuculuq və tikinti materialları istehsalı
- neft maşınqayırması, metal emalı, kimya sənayesi, nəqliyyat
- pambıq emalı, yüngül sənaye, yeyinti sənayesi, metallurqiya, nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
- gəmiqayırma, avtomobil sənayesi, toxuculuq sənayesi, yeyinti sənayesi
- qida sənayesi, toxuculuq, tikiş sənayesi, məişət avadanlıqları istehsalı

90. XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində Bakı neft sənayesində hansı əcnəbi ölkənin kapitalı üstünlük təşkil edirdi?

- ✓ İngiltərə
- Hollandiya
- Fransa
- ABŞ
- Almaniya

91. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı XIX əsrin sonunda Bakıda yaranan maşınqayırma və metal emalı sahəsini xarakterizə edir?

- ✓ Bu müəssisələrdə ya konstruksiyasına görə elə də mürəkkəb olmayan neft avadanlıqları istehsal edilir, ya da xaricdən gətirilən nisbətən mürəkkəb konstruksiyalı neft-mədən avadanlıqları təmir olunurdu
- Bunların hamısı
- Əsasən iri zavodlardan təşkil olunmuş bu sahədə dövrün qabaqcıl texnologiyalarından istifadə edilməklə neft hasilatı avadanlıqları istehsal olunurdu
- Bu müəssisələr bütün Rusiyanı zəruri neft avadanlıqları ilə təmin edir, habelə xarici ölkələrə məhsul ixrac edirdi
- Bu müəssisələrdə həm konstruksiyasına görə mürəkkəb neft avadanlıqları istehsal edilir, həm də xaricdən gətirilən nisbətən mürəkkəb konstruksiyalı neft-mədən avadanlıqları təmir olunurdu

92. Azərbaycanda sənayeləşmənin başlanğıcı hesab olunan hadisə hansıdır?

- Bakı ətrafında neftin tapılmasını
- ✓ Bakıda neftin sənaye üsulu ilə hasilatına başlanılması
- Azərbaycanda sovet hakimiyyətinin qurulmasını
- Təhkimçilik hüququnun ləğv edilməsini
- Bakı neftinə xarici investorların cəlb edilməsini

93. Faydalı qazıntı ehtiyatının mənimlənməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğunu qiymətləndirən zaman aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə edilir?

- ✓ faydalı qazıntının çıxarılma şəraitinə uyğun və ya saxta üsulu
- alternativ enerji mənbələrindən istifadə səviyyəsi
- əmək haqqının səviyyəsi
- ərazidə məskunlaşmış əhəlinin sosial strukturu
- ərazidə məskunlaşmış əhəlinin milli-etnik tərkibi

94. Faydalı qazıntı ehtiyatının mənimlənməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğunu qiymətləndirən zaman aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə edilmir?

- ✓ tələb olunan işçilərin sayı
- tikintinin müddəti
- nəqliyyat amili
- zənginləşdirilmiş xammalın hərtəonunun mayadə-yəri
- əsaslı vəsait qoyuluşunun geri qaytarılmam müddəti

95. Faydalı qazıntı ehtiyatının mənimlənməsinin iqtisadi cəhətdən məqsədəuyğunluğunu qiymətləndirən zaman aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə edilir?

- faydalı qazıntının çıxarılma şəraitinə uyğun və ya saxta üsulu
- zənginləşdirilmiş (saflaşdırılmış) hərtəon xammalın əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləği

- ✓ bunların hamısı
- faydalı qazıntıdan ehtiyatın həcmi
- faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi tərkibi və keyfiyyəti

96. Faydalı qazıntıların sənaye cəhətdən mənimsənilməsi səviyyəsi aşağıdakı amillərdən hansı ilə müəyyən edilir?

- tələb edilən investisiyanın həcmi və imkanları
- iqtisadiyyatın perspektiv inkişaf strategiyasının mövcudluğu
- ✓ bunların hamısı
- məhsuldar qüvvələrin inkişafı səviyyəsi
- ehtiyatın texniki-iqtisadi qiymətləndirilməsi dərəcəsi

97. Mineral xammalın hansıları "C2" kateqoriyalı ehtiyata aid edilir?

- ✓ həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofizik məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar
- bunların heç biri
- kəşfiyyat quyuları və mədənişləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünməx-susluğu, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofizik məlumatların ekstropoliasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkilə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilatın təminatı üçün göstərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar

98. Mineral xammalın hansıları "C1" kateqoriyalı ehtiyata aid edilir?

- ✓ kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofizik məlumatların ekstropoliasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkilə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilatın təminatı üçün göstərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- geoloji və sənaye ehtiyatları
- kəşfiyyat quyuları və mədənişləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofizik məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar
- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünməx-susluğu, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar

99. Mineral xammalın hansıları "B" kateqoriyalı ehtiyata aid edilir?

- ✓ kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünməx-susluğu, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- bunların heç biri
- kəşfiyyat quyuları və mədənişləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofizik məlumatların ekstropoliasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkilə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilatın təminatı üçün göstərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofizik məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar

100. Mineral xammalın hansıları "A" kateqoriyalı ehtiyata aid edilir?

- kəşfiyyat işlərinin məlumatları əsasında həcmi, yatağın əsas xüsusiyyətləri, quruluşu, faydalı qazıntının keyfiyyəti və texnoloji özünməx-susluğu, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- həcmi, keyfiyyəti, çıxarılma şəraiti ümumi geoloji və ilkin geofizik məlumatlarla və habelə artıq istismara verilmiş analoji yataqların göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilən ehtiyatlar
- bunların hamısı
- kəşfiyyat işləmələri və habelə geoloji və geofizik məlumatların ekstropoliasiyasının köməyilə faydalı qazıntının təqribi həcmi, habelə, ümumi şəkilə, yatağın şəraiti, quruluşu, keyfiyyət və texnoloji xüsusiyyətləri, hasilatın təminatı üçün göstərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar
- ✓ kəşfiyyat quyuları və mədənişləmələri əsasında ölçüsü (həcmi), quruluşu, keyfiyyəti, yatağın şəraiti, faydalı qazıntının fiziki-kimyəvi xüsusiyyətləri, çıxarılma şəraiti əndigərtə bii amilləridəqiq öyrənilmiş, yəni hasilat təminatı üçün faydalı qazıntılar

101. Sənaye ehtiyatları A, B, C1, C2 kimi kateqoriyalara hansı əlamətlərə görə bölünür?

- Salyan-Aşağı Kür zonasından
- Abşeron yarımadasından

109. Azərbaycan ərazisinin nə qədər hissəsində neft-qaz ehtiyatları mövcuddur?

- $\frac{3}{4}$ hissəsində
- $\frac{4}{5}$ hissəsində
- ✓ $\frac{2}{3}$ hissəsində
- yarısında ($\frac{1}{2}$ hissəsində)
- hamısında

110. Aşağıdakılardan hansıları neftli-qazlı rayonlar hesab olunur?

- Aşağı Kür və Kür-Qabırçı çaylararası
- Gəncə və Yevlax-Ağcabədi
- ✓ bunların hamısı
- Abşeron və Şamaxı-Qobustan
- Bakı arxipelaqı və Quba-Xəzəryanı

111. Ölkəmizdə daha böyük neft-qaz-kondensant yataqları hansı rayonlarda yerləşir?

- ✓ Bakı arxipelaqları
- Aşağı Qarabağ
- Dağlıq Şirvan
- Aran Qarabağ
- Naxçıvan

112. Azərbaycanda ən böyük daşduz yataqları harada yerləşir?

- Qaradağda
- ✓ Naxçıvan MR-da
- Abşeronda
- Siyəzəndə
- Qafqaz sıra dağlarında

113. Aşağıdakı qeyri-filiz faydalı qazıntı ehtiyatlarının hansından Azərbaycanda var?

- gips və anhidrid yataqları
- tikinti materialları
- ✓ bunların hamısı
- daşduz ehtiyatları
- bentonit gilləri

114. Hazırda ixracından Azərbaycana ən çox valyuta qazandıran hansı hasilat məhsulludur?

- təbii qaz
- dəmir filizi
- aluminium
- qızıl
- ✓ xam neft

115. SSRİ vaxtı Daşkəsəndən çıxarılan dəmir filizi ehtiyatları saflaşdırıldıqdan sonra hansı metallurjiya kombinatına göndərilirdi?

- Kiyev Metallurjiya Kombinatına
- Şimali Qafqaz Metallurjiya Kombinatına
- Gəncə Metallurjiya Kombinatına
- ✓ Gürcüstanın Rustavi Metallurjiya Kombinatına
- Sumqayıt Metallurjiya Kombinatına

116. Daşkəsən Zəylik yatağının əsas filiz ehtiyatı nədir?

- xromit filizi
- molibden
- √ alüminium
- dəmir filizi
- qızıl

117. Qızılbulaq, Vejnəli və Zod (Söyüdlü) yataqlarının əsas filiz ehtiyatı hansıdır?

- mis
- dəmir filizi
- gümüş
- alüminium
- √ qızıl

118. Azərbaycanda aşağıdakı nəcib metallardan hansının filiz ehtiyatları daha çoxdur?

- bürünc
- bunlardan heç birinin
- gümüş
- √ qızıl
- platin

119. Azərbaycanın ən böyük alüminium filizi yatağı hansıdır?

- Qaradağ və Xarxar yataqları
- √ Daşkəsən Zəylik alünit yatağı
- Sədərək-Şərur yatağı
- Filizçay yatağı
- Dəmirli və Xançınçay yataqları

120. Aşağıdakı əlvan metal filizlərindən hansının ehtiyatları Azərbaycanda var?

- alüminium filizi (alunit)
- molibden filizi
- √ bunların hamısı
- mis filizi
- qurğuşun-sink ehtiyatları

121. Azərbaycanın əlvan metal filizlərinin ehtiyatları əsasən hansı ərazilərdə yerləşir?

- Abşeron ərazisində
- Kəlbəcər-Laçın filiz rayonlarında
- √ Balakən-Zaqatala, Gədəbəy və Ordubad filiz rayonlarında
- Daşkəsən qrupu yataqlarında
- Naxçıvan MR-da

122. Azərbaycanda sənaye əhəmiyyətli ehtiyatlara malik dəmir filizi yataqları harada yerləşir?

- Böyük Qafqazda
- √ Daşkəsəndə
- Ordubadda
- Gədəbəy rayonunda
- Abşeronda

123. Dünyada əlvan və qiymətli metallar hasilatında lider ölkə hansıdır?

- √ Avstraliya
- Braziliya
- Çin

- Rusiya
- ABŞ

124. Türkiyə mineral resurs potensialı baxımından hansı ölkələr qrupuna aid edilir?

- ✓ mineral resurs potensialı çox zəif olan ölkələr qrupuna
- inkişaf etmiş dağ-mədən sənayesinə malik və aşkar edilmiş mineral resursların əksər hissəsi artıq istifadə edilmiş ölkələr qrupuna
- mineral resurs potensialı əsasən bir neçə növ mineral xammala əsaslanan ölkələr qrupuna
- müxtəlif növ faydalı qazıntı növlərinin böyük potensial ehtiyatlarına malik, lakin resursları dünya təsərrüfat dövriyyəsinə daha az intensivliklə daxil edilmiş ölkələr qrupuna
- çox geniş spektrdə mineral resurslara malik ölkələr qrupuna

125. Meksika, Braziliya, İndoneziya, Hindistan, Peru, İran və Venesuelamineral resurs potensialı baxımından hansı ölkələr qrupuna aid edilir?

- ✓ müxtəlif növ faydalı qazıntı növlərinin böyük potensial ehtiyatlarına malik, lakin resursları dünya təsərrüfat dövriyyəsinə daha az intensivliklə daxil edilmiş ölkələr qrupuna
- çox geniş spektrdə mineral resurslara malik ölkələr qrupuna
- mineral resurs potensialı əsasən bir neçə növ mineral xammala əsaslanan ölkələr qrupuna
- inkişaf etmiş dağ-mədən sənayesinə malik və aşkar edilmiş mineral resursların əksər hissəsi artıq istifadə edilmiş ölkələr qrupuna
- mineral resurs potensialı çox zəif olan ölkələr qrupuna

126. Avstraliya, Kanada, Çin, Rusiya, ABŞ və CARmineral resurs potensialı baxımından hansı ölkələr qrupuna aid edilir?

- mineral resurs potensialı əsasən bir neçə növ mineral xammala əsaslanan ölkələr qrupuna
- müxtəlif növ faydalı qazıntı növlərinin böyük potensial ehtiyatlarına malik, lakin resursları dünya təsərrüfat dövriyyəsinə daha az intensivliklə daxil edilmiş ölkələr qrupuna
- ✓ çox geniş spektrdə mineral resurslara malik ölkələr qrupuna
- inkişaf etmiş dağ-mədən sənayesinə malik və aşkar edilmiş mineral resursların əksər hissəsi artıq istifadə edilmiş ölkələr qrupuna
- mineral resurs potensialı çox zəif olan ölkələr qrupuna

127. Azərbaycan mineral resurs potensialı baxımından hansı ölkələr qrupuna aid edilir?

- ✓ mineral resurs potensialı əsasən bir neçə növ mineral xammala əsaslanan ölkələr qrupuna
- çox geniş spektrdə mineral resurslara malik ölkələr qrupuna
- müxtəlif növ faydalı qazıntı növlərinin böyük potensial ehtiyatlarına malik, lakin resursları dünya təsərrüfat dövriyyəsinə daha az intensivliklə daxil edilmiş ölkələr qrupuna
- inkişaf etmiş dağ-mədən sənayesinə malik və aşkar edilmiş mineral resursların əksər hissəsi artıq istifadə edilmiş ölkələr qrupuna
- mineral resurs potensialı çox zəif olan ölkələr qrupuna

128. Aşağıdakılardan hansı müxtəlif növ faydalı qazıntı növlərinin böyük potensial ehtiyatlarına malik, lakin resursları dünya təsərrüfat dövriyyəsinə daha az intensivliklə daxil edilmiş ölkələr qrupudur?

- ✓ Meksika, Braziliya, İndoneziya, Hindistan, Peru, İran və Venesuela
- Avstraliya, Kanada, Çin, Rusiya, ABŞ və Cənubi Afrika Respublikası
- Azərbaycan, Botsvana, Böyük Britaniya, Zair, Kazaxstan, Mərakeş, Hollandiya, Norveç, Yeni Qvineya, Polşa, Səudiyyə Ərəbistanı, Türkmənistan, Özbəkistan, Çili, Yamayka
- Litva, Latviya, Estoniya, Gürcüstan, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Efiopiya, Cənubi Koreya, Albaniya, Tacikistan, Monqolustan
- İsveç, Finlandiya, Yunanistan, İtaliya, Avstriya, Fransa, Almaniya, Yuqoslaviya, İspaniya, Portuqaliya və Ukrayna

129. Aşağıdakılardan hansı çox geniş spektrdə mineral resurslarına malik və bunlardan intensiv istifadə edən ölkələr qrupudur?

- ✓ Avstraliya, Kanada, Çin, Rusiya, ABŞ və Cənubi Afrika Respublikası
- Litva, Latviya, Estoniya, Gürcüstan, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Efiopiya, Cənubi Koreya, Albaniya, Tacikistan, Monqolustan
- İsveç, Finlandiya, Yunanistan, İtaliya, Avstriya, Fransa, Almaniya, Yuqoslaviya, İspaniya, Portuqaliya və Ukrayna
- Azərbaycan, Botsvana, Böyük Britaniya, Zair, Kazaxstan, Mərakeş, Hollandiya, Norveç, Yeni Qvineya, Polşa, Səudiyyə Ərəbistanı, Türkmənistan, Özbəkistan, Çili, Yamayka
- Meksika, Braziliya, İndoneziya, Hindistan, Peru, İran və Venesuela

130. Aşağıdakı fikirlərdən hansı dünyada mineral resursların hasilatı ilə bağlı ölkələr üzrə təmərküzləşmə səviyyəsini əks etdirir?

- Dünyanın 166 ölkəsi mədən hasilatı sənayesinə malikdir

- ✓ Daha böyük mədən hasilatı sənayesinə malik ilk 10 ölkə dünyada hasil edilən bütün mineral resursların ümumi həcmnin 63,8 faizini çıxarır
- Hasil edilən mineralların sayına görə ABŞ, Çin və Rusiya liderlik edirlər
- Müasir dövrdə mineral-xammal resurslarının əhəmiyyəti durmadan artmaqdadır
- Faydalı qazıntıların əsas növlərinin Yer səthi üzrə yayılması (bölünməsi) son dərəcə qeyri-bərabərdir

131. Hasil edilən mineralların sayına görə dünyanın lider ölkələri hansılardır?

- ABŞ, Kanada və Avstraliya
- ✓ ABŞ, Çin və Rusiya
- Rusiya, Qazaxstan və Cənubi Afrika Respublikası
- Avropa, ABŞ və Avstraliya
- Səudiyyə Ərəbistanı, Çin və Avstraliya

132. Aşağıdakılardan hansı heyvan mənşəli xammal deyil?

- süd
- gön-dəri
- xəz
- yun
- ✓ dəri əvəzləyicisi

133. Aşağıdakılardan hansı bitki mənşəli xammaldır?

- meyvə şirəsi
- süni liflər
- süni kauçuk
- ✓ təbii kauçuk
- pambıq parça

134. Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı xammalının özünəməxsus xüsusiyyəti hesab olunur?

- təkrar-təkraristehsalı mümkündür
- ✓ bunların hamısı
- onun istehsalı coğrafiyasını genişləndirmək mümkündür
- tükənəndeyil
- eyni məkanda bərpası mümkündür

135. Təkrar xammal nədir?

- istifadə olunmuş sənaye məhsullarının tullantılarının təkrar emal olunmasından alınan məhsullar
- ✓ mineral xammalın tərkibində olan və onun emalı zamanı əsas məhsulla yanaşı alınan ikinci dərəcəli məhsullar
- mineral xammalın emal məhsullarının təkrar emalından alınan materiallar
- mineral xammalın tərkibində olmayan, lakin onun emalı zamanı əsas məhsulla yanaşı alınan ikinci dərəcəli məhsullar
- mineral xammalın təkrar emalından alınan məhsullar

136. Aşağıdakılardan hansı süni yolla alınan xammal və materiallara aiddir?

- üzvi liflər
- ✓ dəri əvəzləyiciləri
- rezin
- xam dəri
- plastik qablar

137. Aşağıdakılardan hansı süni yolla alınan xammal və materiallara aiddir?

- plastik kütlə
- süni və sintetik liflər
- ✓ bunların hamısı
- süni qətrən

- sintetik kauçuk

138. Aşağıdakılardan hansı qeyri-filiz xammalıdır?

- torf
- ✓ tikinti daşı
- xam neft
- mis filizi
- alunit

139. Aşağıdakılardan hansı filiz xammalıdır?

- duz
- kömür
- təbii qaz
- ✓ dəmirfilizi
- kükürd

140. Aşağıdakılardan hansı xam materiala aid deyil

- ilkin emaldan keçmiş (qatışıqlardan təmizlənmiş) neft
- kəsilmiş ağac
- ✓ neft məhsulları
- hasil edilmiş filiz
- saflaşdırılmış filiz

141. Aşağıdakılardan hansı xam materiala aiddir?

- ✓ bunların hamısı
- saflaşdırılmış filiz
- kəsilmiş ağac
- ilkin emaldan keçmiş (qatışıqlardan təmizlənmiş) neft
- hasil edilmiş filiz

142. Yerin təkindən hasil edilən xammal və onun emalı məhsulları dünyada istehsal edilənağır sənaye məhsullarınınə qədər hissəsini təmin edir?

- ✓ 90 faizini
- 10 faizini
- 75 faizini
- yarısını
- 40 faizini

143. Cümləni aşağıdakı fikirlərdən doğru olanı ilə tamamlayın: Mineral resurslar

- ✓ təbii ehtiyatların bərpa edilməyən növləri sırasındadır
- cavabların heç biri doğru deyil
- insan əməyi ilə yaradılan predmetlərə aiddir
- alternativ ehtiyat mənbələrinə aiddir
- təbii ehtiyatların bərpa edilən növləri sırasındadır

144. Mineral-xammal resursları dedikdə nə başa düşülür?

- geoloji-kəşfiyyat işləri nəticəsində yerin təkində aşkar edilmiş və hazırda istismar olunan bütün növ faydalı qazıntılar
- ölkə ərazisində yerin təkində olan bütün növ faydalı qazıntı ehtiyatları
- geoloji-kəşfiyyat işləri nəticəsində yerin təkində aşkar edilmiş potensial mineral və filiz ehtiyatları
- ✓ geoloji-kəşfiyyat işləri nəticəsində yerin təkində aşkar edilmiş və sənayedə istifadəsi üçün əlçatan olan faydalı qazıntı ehtiyatları
- geoloji-kəşfiyyat işləri nəticəsində yerin təkində aşkar edilmiş bütün mineral ehtiyatlar

145. Aşağıdakı problemlərdən hansı sənayenin inkişafında müşahidə olunan bazar rəqabəti problemlərinə aid edilə bilər?

- bazar infrastrukturunun zəif inkişafı
- gömrük və vergi siyasətində olan qüsurlar
- qanunların işlənməməsi və məmur özbaşınalığı
- ✓ yerli istehsal mal və xidmətlərinin əsasən aşağı keyfiyyəti və yüksək istehsal xərcləri
- hakimiyyət-biznes münasibətlərinin formalaşmış mənfi təcrübəsi və məhz belə münasibətlər əsasında inhisar fəaliyyətinin genişlənməsi

146. Aşağıdakılardan hansını sənayenin inkişafı ilə bağlı hökumətin siyasəti və dövlət tənzimlənməsi ilə bağlı problemlərə aiddir?

- ✓ Bunların hamısı
- qanunların işlənməməsi və məmur özbaşınalığı
- dövlətin ölkə məhsullarının xarici bazarlarda mövqə tutmasına yönəlik diplomatik fəaliyyətinin qurulmaması
- gömrük və vergi siyasətində olan qüsurlar
- investorların, o cümlədən xarici investorların hüquqlarının qorunması sisteminin tam formalaşmaması

147. 2014-cü ildə ölkənin ümumi sənaye məhsulunun 73 faizi mədənçıxarma sənayesində, o cümlədən 70 faizi xam neft və təbii qaz hasilatının payına düşüb. Həmin ildə sənaye məhsulunun 20,2 faizi emal sənayesində, o cümlədən 2 faizi qida sənayesində, 9,5 faizi neft emalı sənayesində istehsal olunub. 2014-cü ildə sənaye məhsulunun hansı hissəsi neft sektorunda yaradılıb?

- ✓ 79,5 faizi
- 70 faizi
- 81,5 faizi
- 82,5 faizi
- 73 faizi

148. 2015-ci ildə emal sektorunda qida məhsullarının istehsalı 2,9 faiz, dəri və ayaqqabıların istehsalı 3,0 faiz, kağız və karton istehsalı 7,5 faiz, kimya istehsalı 43,2 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 6,3 faiz artmış, toxuculuq məhsullarının istehsalı 55,2 faiz, geyim istehsalı 44,2 faiz, içki istehsalı isə 11,2 faiz azalmışdır. Bu məlumat nəyi göstərir?

- 2015-ci ildə iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesində məhsul istehsalının sahə quruluşunu
- 2015-ci ildə iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesi sahələrində məhsul istehsalı indekslərini
- ✓ əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının dəyişmə səviyyəsini
- əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının artım templərini
- əvvəlki illə müqayisədə hesabat ilində iqtisad fəaliyyət növləri üzrə emal sənayesinin bəzi sahələrində məhsul istehsalının artım və azalma templərini

149. 2015-ci ildə sənaye məhsulunun 61,9 faizi mədənçıxarma sektorunda, 29,9 faizi emal sektorunda, 7,3 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunub. Bu məlumat nəyi göstərir?

- ✓ Sənaye istehsalının sənaye sektorları (bölmələri) üzrə quruluşunu
- Sənaye istehsalının ümumi həcmənin dəyişməsini
- Sənaye istehsalının sektorlar üzrə indekslərini
- Sənaye istehsalının sektorlar üzrə artım tempini
- İqtisadi fəaliyyət növlərinə görə sənaye istehsalının quruluşunu

150. Dövlətin iqtisadi siyasətinin hansı istiqaməti sənayenin sahə quruluşunun dəyişilməsinə təsir etmir?

- ✓ minimal sosial standartların təyin edilməsi
- regional inkişafı təmin etmək üçün bölgələrdə sənaye müəssisələri və sənaye sahələrinin yaranmasında iştirak
- xüsusi stimullar sistemi yaratmaqla kapitalın sahələrarası axınlarında dəyişikliklərə nail olması
- yerli istehsalçılara münasibətdə himayədarlıq siyasətinin qurulması
- inhisar fəaliyyətinin qarşısının alınması

151. Aşağıda qeyd edilən sosial-iqtisadi, mədəni və demoqrafik amillərdən hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərə bilər?

- əhalinin sayı, yaş və sosial strukturu
- əhalinin təhsil və mədəni səviyyəsi
- ✓ qeyd edilənlərin hamısı
- əhalinin gəlirlərinin səviyyəsi və yaşam tərzini

- milli adət-ənənələr, milli-mənəvi dəyərləri və dini xüsusiyyətlər

152. Aşağıdakılardan hansı ölkəmizin sənayesinin quruluşuna “keçilmiş yoldan asılılıq” amili üzrə mənfi təsir göstərir?

- müasir biznes və sahibkarlıq mədəniyyətinin, habelə müstəqil investor qabiliyyətlərinin yoxluğu
- sovet dövründə ölkədə ormlaşmış sənayenin vahid SSRİ xalq təsərrüfatı kompleksinin tələblərinə uyğunlaşdırılması
- ✓ sovet dövründə formalaşmış sənaye müəssisələrində kifayət qədər bacarıqlı və səriştəli mühəndis və fəhlə mütəxəssisərin yetişməsi
- sovet iqtisadiyyatı dövründə uzun müddət sərtmərkəzləşdirilmiş inzibati idarəetmə sistemində yaşamaöümüz
- sovet dövründə xüsusi mülkiyyətin, və sahibkarlıq fəaliyyətinin qadağan edilməsi

153. Ölkədə mövcud təbii ehtiyatlarının istifadə (istismar) səviyyəsi bundan asılı deyil

- təbii ehtiyatların təsdiq edilmiş həcmi
- ölkənin və firmaların maliyyə və texnoloji imkanları
- ✓ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi üsulları
- təbii resursların dünya bazar qiymətləri
- təbii ehtiyatların istismarının kommersiya cəlbədiciliyi

154. Aşağıdakı amillərdən hansı sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərmir?

- ✓ Sənaye müəssisələrində korporativ idarəetmənin tətbiqi səviyyəsi
- Qeyd edilən amillərin heç biri sənayenin sahə quruluşuna təsir göstərmir
- İnfrastruktur (istehsal və bazar) amilləri
- Ticarət qaydaları və xarici ticarət əlaqələri
- Elmi-texniki amillər

155. Sənaye istehsalı indeksi (Sİİ) nədir?

- ✓ Müəyyən bir dövr ərzində istehsal olunmuş mal və xidmətlərin həcmnin (dəyər ifadəsində) başqa bir dövrlə müqayisəsi olmaqla real dəyişikliyi əks etdirir
- Sənayenin tərkibinə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələrdir
- verilmiş cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- sənayeyə daxil olan iqtisadi fəaliyyət növlərinin tərkib siyahısıdır
- eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal (hasil) edən müəssisələrin məcmusudur

156. Sənaye istehsalının artım səviyyəsi hansı düsturla hesablanır?

- ✓ Verilmiş düsturların hər üçü doğru cavabdır
- Verilmiş düsturların heç biri doğru cavab deyil
- $A_s = A_t - 100$
- $A_s = (H_2 - H_1)/H_1 \times 100$
- $A_s = H_2/H_1 \times 100 - 100$

157. Sənaye istehsalının dəyər ifadəsində həcm göstəricisinin səviyyəsi hansı amillərdən asılıdır?

- ✓ istehsal olunan sənaye məhsulunun fiziki həcmi (miqdarı) və sənaye məhsulunun qiyməti
- sənaye istehsalının ümumi həcmi və ayrıca sahənin istehsal həcmi
- sənaye məhsulunun qiyməti və ölkədə inflyasiya səviyyəsi
- sənaye istehsalının fiziki həcmi və artım tempi
- sənayenin sahə quruluşu və istehsalın fiziki həcmi

158. Sənaye istehsalının artım tempi (sürəti) nə cür göstəricidir?

- ✓ nisbi (müqayisə)
- törəmə
- natural
- integral
- mütləq

159. Əgər hər hansı bir sənaye sahəsində istehsalının illik artım tempi ümumi sənaye istehsalının artım tempini əhəmiyyətli dərəcədə qabaqlayıbsa, həmin sahənin sənaye istehsalının strukturundakı payı necə dəyişər?
- qabaqlama əmsalının səviyyəsi sahə quruluşuna təsir etmir
  - ✓ artar
  - azalar
  - dəyişməz
  - artım tempinin səviyyəsi sahə quruluşuna təsir etmir
160. Qabaqlama əmsalını aşağıdakı düsturla hesablanır:
- $A_s = A_t - 100$
  - ✓ $Q_{sah} = A_t - sah / A_t - sn$
  - $A_t = H_2 / H_1 \times 100$
  - $A_s = H_2 / H_1 \times 100 - 100$
  - $A_s = (H_2 - H_1) / H_1 \times 100$
161. Fərz edək ki, hesabat ilində geyim istehsalı sənayesində istehsalın həcmi 200 milyon manat, ölkədə sənaye istehsalının ümumi həcmi isə 20 milyard manat olub. Geyim istehsalı sənayesinin ümumi sənaye istehsalında payı nə qədər olub?
- 100 faiz
  - 10 faiz
  - ✓ 1 faiz
  - 0,1 faiz
  - 2 faiz
162. Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının həcmi mütləq ifadədə artımı nə qədər olub?
- 5 faiz bəndi
  - ✓ 1 milyard manat
  - 5 faiz
  - 105 faiz
  - 0,5 faiz
163. Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının artım səviyyəsi nə qədər olub?
- 1 milyard manat
  - ✓ 5 faiz
  - 0,5 faiz
  - 105 faiz
  - 5 faiz bəndi
164. Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 21 milyard manat, əvvəlki ildə isə 20 milyard manat olub. Sənaye istehsalının artım tempi (sürəti) nə qədər olub?
- ✓ 105 faiz
  - 1 milyard manat
  - 5 faiz
  - 0,5 faiz
  - 5 faiz bəndi
165. Fərz edək ki, hesabat ilində sənaye istehsalının ümumi həcmi 25 milyard manat, qida məhsulları sənayesində istehsalın həcmi isə 2,5 milyard manat olub. Qida məhsulları sənayesinin ümumi sənaye istehsalında xüsusi çəkisi nə qədərdir?
- 1 faiz
  - ✓ 10 faiz
  - 20 faiz
  - 0,1 faiz
  - 2,5 milyard manat

166. Hazırda Azərbaycanda sənaye istehsalının sahə strukturunda ən yüksək paya malik emal sənayesi sahəsi hansıdır?

- Xam neft və təbii qaz hasilatı
- ✓ Neft məhsullarının istehsalı
- Tikinti materiallarının istehsalı
- Qida məhsullarının istehsalı
- Maşın və avadanlıqların istehsalı

167. Hazırda Azərbaycanda sənaye istehsalının sahə strukturunda ən yüksək paya malik sənaye sahəsi hansıdır?

- Neft məhsullarının istehsalı
- ✓ Xam neft və təbii qaz hasilatı
- Maşın və avadanlıqların istehsalı
- Qida məhsullarının istehsalı
- Tikinti materiallarının istehsalı

168. Sənayenin sahə quruluşu tədqiq olunarkən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunmur?

- sənayenin ümumi mənfəəti
- ✓ sənaye istehsalının natural ifadədə həcmi
- sənaye istehsalının dəyər ifadəsində həcmi
- sənayedə çalışanların (yaxud maddəli işçilərin) sayı
- sənayenin əsas fondlarının ümumi dəyəri

169. Aşağıdakılardan hansı sənayenin sahə quruluşuna qarşı qoyulan tələblər sırasında ola bilməz?

- sənayenin sahə quruluşu elə olmalıdır ki, mövcud resurs imkanları çərçivəsində özünün və ölkənin ehtiyaclarını öz məhsulları ilə mümkün qədər təmin edə bilsin, daha çox məhsulların ixracını təmin etsin
- Müasir global rəqabət şəraitində ölkə sənayesinin sahə quruluşu beynəlxalq rəqabətə dözümlü sahələrdən ibarət olmaqla ölkə iqtisadiyyatının inkişafını təmin edə bilən səviyyədə olmalıdır
- ✓ sənayenin sahə quruluşu ölkənin daxili bazarına hesablanmalı və yalnız ənənəvi istehsal sahələrindən ibarət olmalıdır ki, optimal məşğulluğu təmin edə bilsin
- Ölkə sənayesi bir-iki sahədən asılı olmamalı, mümkün qədər geniş şaxələnmiş olmalıdır
- sənayenin sahə quruluşu müasir dünyanın inkişaf meyillərinə uyğun olmalı və global çağırışlara cavab vərə bilməlidir

170. Sənayenin sahə quruluşu nədir?

- ✓ Sənayenin tərkibinə daxil olan sahələrin kəmiyyət nisbəti və onlar arasındakı qarşılıqlı əlaqələrdir
- eyni tipli texnologiyalar əsasında eynicinsli yaxud spesifik məhsullar istehsal (hasil) edən müəssisələrin məcmusudur
- sənayeni müəyyən əlamətlərə görə altsahələrə bölünməsidir
- cavab variantlarının heç biri doğru deyil
- sənayeyə daxil olan iqtisadi fəaliyyət növlərinin tərkib siyahısıdır

171. Aşağıdakılardan hansı klasterlərin əsas əlamətlərindən hesab olunur?

- ✓ qyd edilənlərin hər üçü
- bunların heç biri
- müxtəlif iştirakçılar arasında əlaqə və qarışılıqlı təsirin mövcudluğu
- coğrafi təmərküzləşmə
- rəqabət və kooperasiyanın mövcudluğu

172. Aşağıdakılardan hansı klasterlərin əsas əlamətlərindən hesab olunmur?

- ✓ yalnız xarici investisiyalı müəssisələrdən təşkil olunması
- prosesdə geniş iştirakçılıq
- coğrafi təmərküzləşmə
- müxtəlif iştirakçılar arasında əlaqə və qarışılıqlı təsirin mövcudluğu
- rəqabət və kooperasiyanın mövcudluğu

173. Aşağıdakılardan hansı klasterlərin əsas əlamətlərindən hesab olunur?

- müəssisənin istehsal miqyaslarının böyük olması
- yalnız xarici investisiyalı müəssisələrdən təşkil olunması
- yalnız ixracyönlü məhsulların istehsalı
- yalnız yerli investisiyalı müəssisələrin yaradılması
- ✓ rəqabət və kooperasiyanın mövcudluğu

174. Aşağıdakılardan hansı klasterlərin əsas əlamətlərindən hesab olunur?

- ✓ bunların heç biri
- qeyd edilənlərin hər üçü
- yalnız yerli tələblərə uyğun məhsul istehsalı
- məhsulun mütləq ixrac edilməsi
- müəssisənin istehsal miqyaslarının böyük olması

175. Aşağıdakılardan hansı klasterlərin əsas əlamətlərindən hesab olunur?

- müəssisənin istehsal miqyaslarının böyük olması
- yalnız yerli tələblərə uyğun məhsul istehsalı
- yalnız innovasiya məhsulu buraxması
- məhsulun mütləq ixrac edilməsi
- ✓ müxtəlif iştirakçılar arasında əlaqə və qarışılıqlı təsirin mövcudluğu

176. Klasterin əsas (müəyyənədicisi) iştirakçıları hansı qurumlar olmalıdır?

- ✓ özəl sektor (firmalar)
- təhsil və araşdırma təsisatları
- dövlət qurumları
- peşə məktəbləri
- dəstəkləyici qurumlar (palatalar, media, VC, assosiyalar və s.)

177. Klasterlər aşağıdakı modellərdən hansı üzrə yaradıla bilər?

- ✓ bunların üçü də
- coğrafi ərazi üzrə
- qarışıq (müəyyən coğrafi ərazidə konkret sektor üzrə)
- bunlardan heç biri
- sektor (sahə) üzrə

178. klasterləşmə ideyası kimə məxsusdur?

- ✓ M. Porter
- A. Marşall
- C. Keyns
- M. Fridman
- A. Smit

179. Klasterə aşağıdakı müəssisə və təşkilatlardan hansı daxil olmur?

- ✓ orta təhsil müəssisələri
- məhsulların, komplektləşdirici hissələrin və ixtisaslaşdırılmış xidmətlərin tədarükçüləri
- infrastruktur
- eimi-tədqiqat institutları, ali və peşə-ixtisas təhsili müəssisələri
- baza məhsul istehsalçıları

180. Klasterə aşağıdakı müəssisə və təşkilatlardan hansı daxil olur?

- ✓ bunların hamısı
- məhsulların, komplektləşdirici hissələrin və ixtisaslaşdırılmış xidmətlərin tədarükçüləri

- infrastrukturular
- eimi-tədqiqat institutları, ali və peşə-ixtisas təhsili müəssisələri
- baza məhsul istehsalçıları

181. Klasterə daxil olan müəssisə və təşkilatları əsas xüsusiyyəti nədir?

- √ bir-biriləri ilə qarşılıqlı istehsal və təsərrüfat əlaqələrində olmaq və bir-birilərini tamamlamaqla coğrafi təmərküzləşmə
- birgə infrastrukturdan və eyni istehsal meydanlarından istifadə etmək
- birgə nəqliyyat xidmətlərindən və ərazi idarəetmə qurumlarının xidmətlərindən faydalanmaq
- komplektləşdirici hissəs və detalları eyni tədarükçülərdən almaq və istehsal etdikləri mal və xidmətləri eyni istehlakçılara satmaq
- eyni məhsul və xidmətləri ixrac edən müəssisələrin coğrafi təmərküzləşməsi

182. Klaster (iqtisadiyyatda) nədir?

- √ müəyyən ərazidə təmərküzləşmiş qarşılıqlı əlaqəli (bir-biriləri ilə qarşılıqlı istehsal və təsərrüfat əlaqələrində olan və bir-birilərini tamamlayan) təşkilatlar (şirkətlər, korporasiyalar, universitetlər, bank və sair) qrupudur
- innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmaların toplusudur
- sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edən və rüsumsuz ticarəti inkişaf etdirən müəssisələrin məcmusudur
- ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən ən müxtəlif fəaliyyət sahələrinə məxsus şirkətlər qrupudur
- əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinin qrupudur

183. Azərbaycanda aşağıdakı qanunlardan hansı qəbul edilib?

- √ Xüsusi iqtisadi zonalar haqqında
- Sənaye-istehsal zonaları haqqında
- Texnoloji zonalar haqqında
- Servis (xidmət) zonaları haqqında
- Azad ticarət zonaları haqqında

184. Kompleks zonaları xüsusi iqtisadi zonaların digər qruplarından fərqləndirici xüsusiyyəti nədir?

- √ belə zonalar daha geniş ixtisaslaşmaya malik olur
- belə zonalar qabaqçılıq iqtisadi artıma nail məqsədlərlə yaradılır və burada əsasən innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmalar cəmləşir
- belə zonalar sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edilməsi və rüsumsuz ticarətin inkişafı məqsədləri üçün yaradılır
- belə ərazilərdə ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən şirkətlərə güzəştli rejim tətbiq olunur
- belə zonalarda əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinə vergi və gömrük güzəştləri təqdim olunur

185. Servis (xidmət) zonalarının xarakterik xüsusiyyəti nədir?

- √ belə ərazilərdə ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən şirkətlərə güzəştli rejim tətbiq olunur
- belə zonalar qabaqçılıq iqtisadi artıma nail məqsədlərlə yaradılır və burada əsasən innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmalar cəmləşir
- belə zonalarda əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinə vergi və gömrük güzəştləri təqdim olunur
- belə zonalar daha geniş ixtisaslaşmaya malik olur
- belə zonalar sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edilməsi və rüsumsuz ticarətin inkişafı məqsədləri üçün yaradılır

186. Texnoloji zonaların xarakterik xüsusiyyəti nədir?

- √ belə zonalar qabaqçılıq iqtisadi artıma nail məqsədlərlə yaradılır və burada əsasən innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmalar cəmləşir
- belə ərazilərdə ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən şirkətlərə güzəştli rejim tətbiq olunur
- belə zonalar sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edilməsi və rüsumsuz ticarətin inkişafı məqsədləri üçün yaradılır
- belə zonalarda əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinə vergi və gömrük güzəştləri təqdim olunur
- belə zonalar daha geniş ixtisaslaşmaya malik olur

187. Azad ticarət zonalarının xarakterik xüsusiyyəti nədir?

- √ belə zonalar sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edilməsi və rüsumsuz ticarətin inkişafı məqsədləri üçün yaradılır

- belə zonalar qabaqçılıq iqtisadi artıma nail məqsədlərlə yaradılır və burada əsasən innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmalar cəmləşir
- belə zonalar daha geniş ixtisaslaşmaya malik olur
- belə ərazilərdə ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən şirkətlərə güzəştli rejim tətbiq olunur
- belə zonalarda əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinə vergi və gömrük güzəşləri təqdim olunur

188. Sənaye-istehsal zonalarının xarakterik xüsusiyyəti nədir?

- ✓ belə zonalarda əsasən ixrac yönümlü və idxalı əvəzləyən məhsullar buraxan sənaye müəssisələrinə vergi və gömrük güzəşləri təqdim olunur
- belə zonalar qabaqçılıq iqtisadi artıma nail məqsədlərlə yaradılır və burada əsasən innovasiya məhsulları buraxan yaxud elmi-tədqiqat xarakterli fəaliyyətlə məşğul olan yerli və xarici firmalar cəmləşir
- belə ərazilərdə ayrı-ayrı növ xidmətləri göstərən şirkətlərə güzəştli rejim tətbiq olunur
- belə zonalar daha geniş ixtisaslaşmaya malik olur
- belə zonalar sərbəst mal dövriyyəsinin təmin edilməsi və rüsumsuz ticarətin inkişafı məqsədləri üçün yaradılır

189. Aşağıdakılardan hansı servis (xidmət) zonalarına aiddir?

- “dyuti-fri” mağazaları
- sərbəst limanlar
- müştərək sahibkarlıq zonaları
- ✓ bank və sığorta xidmətləri zonaları
- sərbəst gömrük zonaları

190. Aşağıdakılardan hansı servis (xidmət) zonalarına aid deyil?

- ✓ porto-franko
- “vergi limanları”
- turist zonaları
- istirahət zonaları
- offşor mərkəzləri

191. Aşağıdakılardan hansı kompleks zonalara aiddir?

- ✓ offşor mərkəzləri
- müştərək sahibkarlıq zonaları
- investisiya zonaları
- ekoloji-iqtisadi regionlar
- beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq zonaları

192. Aşağıdakılardan hansı kompleks zonalara aiddir?

- beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq zonaları
- investisiya zonaları
- müştərək sahibkarlıq zonaları
- ekoloji-iqtisadi regionlar
- ✓ bunların hamısı

193. Aşağıdakılardan hansı texnoloji zonaların növüdür?

- ✓ aqrar-sənaye parkları
- bunların heç biri
- qeyd edilənlərin hamısı
- müştərək sahibkarlıq zonaları
- beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq zonaları

194. Aşağıdakılardan hansı texnoloji zonaların növüdür?

- sərbəst gömrük zonaları
- porto-franko

- ekoloji-iqtisadi regionlar
- sənaye-sahibkarlıq zonaları
- ✓ innovasiya zonaları

195. Aşağıdakılardan hansı texnoloji zonaların növü deyil?

- ✓ ixrac-istehsal zonaları
- texniki-iqtisadi inkişaf zonaları
- yeni və yüksək texnologiyaların inkişafı zonaları
- texnopolislər
- texnoparklar

196. Aşağıdakılardan hansı sənaye-istehsal zonalarının növüdür?

- ✓ bunların heç biri
- gömrük anbarları
- cərbəst anbarlar
- qeyd edilənlərin hamısı
- porto-franko

197. Aşağıdakılardan hansı azad ticarət zonasının növüdür?

- ✓ bunların hamısı
- rüsumsuz sonalar
- “dyuti-fri” mağazaları
- bunların heç biri
- sərbəst limanlar

198. Aşağıdakılardan hansı azad ticarət zonalarının növüdür?

- ✓ sərbəst gömrük zonaları
- ekoloji-iqtisadi regionlar
- müştərək sahibkarlıq zonaları
- aqrar-sənaye parkları
- ixrac-istehsal zonaları

199. Aşağıdakılardan hansı azad ticarət zonalarının növü deyil?

- ✓ ixrac-istehsal zonaları
- gömrük anbarları
- cərbəst anbarlar
- rüsumsuz sonalar
- porto-franko

200. Aşağıdakılardan hansı sənaye-istehsal zonalarına aiddir?

- ✓ ixrac-istehsal zonaları
- rüsumsuz sonalar
- “dyuti-fri” mağazaları
- sərbəst gömrük zonaları
- sərbəst limanlar

201. Aşağıdakılardan hansı sənaye-istehsal zonalarına aiddir?

- ✓ sərbəst limanlar
- sənaye-sahibkarlıq zonaları
- ixrac-istehsal zonaları
- ixrac-idxalıövəzləmə zonaları
- azad istehsal zonaları

202. Beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq zonaları, ekoloji-iqtisadi regionlar, investisiya zonaları, müştərək sahibkarlıq zonaları – binlər xüsusi iqtisadi zonaların hansı qrupuna aid edilir?
- ✓ Kompleks zonalar
- Azad ticarət zonaları
  - Texnoloji zonalar
  - Servis (xidmət) zonaları
  - Sənaye-istehsal zonaları
203. Aşağıdakılardan hansı xüsusi iqtisadi zonaların fəaliyyət xarakterinə görə qruplaşdırılmasına aid deyil?
- ✓ Sənaye kompleksləri
- Azad ticarət zonaları
  - Texnoloji zonalar
  - Servis (xidmət) zonaları
  - Sənaye-istehsal zonaları
204. Xüsusi iqtisadi zonanın daha geniş yayılmış izahı belədir:
- ✓ belə ərazilərdə iqtisadi və təşkilati tənzimləyicilərin köməyi və rüsumsuz rejimin tətbiqi sayəsində xarici investisiyaların cəlb edilməsi yolu ilə xarici iqtisadi fəaliyyət stimullaşdırılır
- belə ərazilərdə siyasi və inzibari tənzimləyicilərin köməyi və xüsusi inzibati rejimin tətbiqi sayəsində yerli investisiyalarının cəlb edilməsi yolu ilə xarici iqtisadi fəaliyyət stimullaşdırılır
  - belə ərazilərdə iqtisadi və təşkilati tənzimləyicilərin köməyi və rüsumsuz rejimin tətbiqi sayəsində dövlət investisiyalarının cəlb edilməsi yolu ilə dövlətin sahibkarlığı genişləndirilir
  - belə ərazilərdə iqtisadi və təşkilati tənzimləyicilərin köməyi və artırılmış rüsumların tətbiqi sayəsində xarici və yerli investisiyaların cəlb edilməsi yolu ilə hər cür iqtisadi fəaliyyət stimullaşdırılır
  - belə ərazilərdə siyasi proseslərin köməyi və xüsusi inzibati rejimin tətbiqi sayəsində dövlət investisiyalarının cəlb edilməsi yolu ilə xarici iqtisadi fəaliyyət stimullaşdırılır
205. Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramında əlkə ərazisində sənaye istehsalının inkişafı üçün aşağıdakı istiqamətlərdən hansı nəzərdə tutulur?
- sənaye klasterlərinin təşviqi və inkişafı
  - xüsusi iqtisadi zonanın yaradılması
  - sənaye və texnologiyalar parklarının yaradılması və fəaliyyətinin gücləndirilməsi
  - sənaye məhəllələrinin yaradılması və inkişafı
- ✓ bunların hamısı
206. Naxçıvan iqtisadi-coğrafi rayonunda aşağıdakı faydalı qazıntılardan hansı mövcuddur?
- ✓ bunların hamısı
- qızıl, sürmə, civə, kobalt
  - daş duz, dolomit, tikinti materialları
  - bunların heç biri
  - molibden, mis, polimetal
207. Lənkəran-Astara iqtisadi-coğrafi rayonunda aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı mövcud deyil?
- ✓ maşınqayırma
- çay emalı
  - meyvə-tərəvəz konservləri sənayesi
  - ət-süd sənayesi
  - balıq emalı
208. Abşeron istisna olmaqla, ölkənin daha böyük sənaye potensialına malik iqtisadi-coğrafi rayon hansı hesab olunur?
- ✓ Gəncə-Qazax
- Şəki-Zaqatala
  - Quba-Xaçmaz
  - Lənkəran-Astara
  - Aran

209. Azərbaycanda ən çox elektrik enerjisinin istehsal olunduğu iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- √ Aran
- Naxçıvan
- Gəncə-Qazax
- Quba-Xaçmaz
- Abşeron (Bakı daxil olmaqla)

210. Aran iqtisadi-coğrafi rayonunda aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı inkişaf etməyib?

- √ ağır maşınqayırma
- elektroenergetika
- kimya
- tikinti materialları istehsalı
- neft və qazçıxarma

211. Dağlıq Şirvan iqtisadi-coğrafi rayonunda aşağıdakılardan hansı sənaye sahələrinə aid müəssisələr fəaliyyət göstərir?

- √ neft-qaz sənayesi
- qida sənayesi
- içki sənayesi
- tikinti materialları istehsalı
- maşınqayırma sənayesi

212. Şəki-Zaqatala iqtisadi-coğrafi rayonunun əsas faydalı qazıntıları hansıdır?

- √ polimetal filiz yatağı
- dəmir filizi yatağı
- alunit yatağı
- neftqaz yataqları
- molibden yatağı

213. Quba-Xaçmaz iqtisadi-coğrafi rayonunda aşağıdakı sənaye sahələrindən hansı yoxdur?

- √ maşınqayırma
- qida sənayesi
- tikinti materialları hasilatı
- neft və qaz hasilatı
- bunların hamısı var

214. Azərbaycanda neft-qaz ehtiyatlarının daha çox yerləşdiyi iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- Lənkəran-Astara
- √ Abşeron
- Xəzər dənizinin akvatoriyası
- Aran
- Quba-Xaçmaz

215. Bakı şəhəri nəzərə alınmazsa, sənayedə çalışanların sayının daha çox olduğu iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- Lənkəran-Astara
- Aran
- √ Abşeron
- Naxçıvan
- Gəncə-Qazax

216. Ölkəmizdə sənayenin daha çox təmərküzləşdiyi iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- Aran

- √ Abşeron
- Gəncə-Qazax
- Dağlıq Şirvan
- Şəki-Zaqatala

217. Ərazisinə görə ölkəmizdə ən böyük iqtisadi-coğrafi rayon hansıdır?

- √ Aran
- Naxçıvan
- Lənkəran-Astara
- Şəki-Zaqatala
- Gəncə-Qazax

218. Aşağıdakı iqtisadi-coğrafi rayonlardan hansının iqtisadi potensialından hazırda faydalana bilmirik?

- Şəki-Zaqatala
- Abşeron
- √ Kəlbəcər-Laçın
- Gəncə-Qazax
- Aran

219. Aşağıdakı iqtisadi-coğrafi rayonlardan hansı həm də inzibati-ərazi vahididir?

- Şəki-Zaqatala
- Lənkəran-Astara
- √ Naxçıvan
- Gəncə-Qazax
- Aran

220. Qara metallurgiya müəssisələrin yerləşmə yeri müəyyən edilərkən aşağıdakılardan hansı nəzərə alınır?

- √ bunların hamısı
- istehsal edilən məhsulun nomenklaturası
- istehsal prosesində çoxlu miqdar daşınma tələb olunması
- sənayenin digər sahələrinin və iri şəhərlərin yaranmasına təsiri
- ilkin xammalın və hazır məhsulun daşınma mürəkkəbliyi və imkanları

221. Aşağıdakılardan hansı istilik elektrik stansiyyalarının yerləşdirilməsi zamanı nəzərə alınmır?

- √ yaradılacaq su hövzəsinin (süni gölün) ətraf mühitə təsiri və suvarma məqsədləri üçün istifadə olunma imkanları
- elektrik enerjisinin uzaq məsafələrə verərkən itkilərin kəmiyyəti
- yük-səkvoltluverliş xətlərinin inşasında yəri və istismar xərcləri
- elektrik enerjisinin və istiliyin kombinləşdirilmiş istehsalının mümkünlüyü
- enerji istehlakçılarının yerləşməsi və xarakteri

222. Aşağıdakılardan hansı istilik elektrik stansiyyalarının yerləşdirilməsi zamanı nəzərə alınmır?

- √ yaradılacaq su hövzəsinin (süni gölün) ətraf mühitə təsiri və suvarma məqsədləri üçün istifadə olunma imkanları
- əsas hava axınlarının hərəkət istiqaməti
- elektrik enerjisinin uzaq məsafələrə verərkən itkilərin kəmiyyəti
- yük-səkvoltluverliş xətlərinin inşasında yəri və istismar xərcləri
- enerji istehlakçılarının yerləşməsi və xarakteri

223. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşməsinə təsir göstərən ekoloji amilin elementi hesab olunmur?

- √ istehsal tullantılarının təkrar istehsalda qaytarılması imkanları
- əsas hava axınlarının hərəkət istiqaməti
- ərazidə içməli su mənbələrinin yerləşmə vəziyyəti
- ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi imkanları
- istehsal tullantılarının xarakteri və miqdarı

224. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşməsinə təsir göstərən ekoloji amilin elementi hesab olunur?

- ərazidə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin sayı
- nəqliyyat yollarının mövcudluğu
- ✓ istehsaltullantılarınınmiqdarı və xarakteri
- əməkqabiliyyətliliəhalinin ekoloji bilikləri
- bunların hamısı

225. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən sosial qəbildən olan amillər sırasına aiddir?

- istehsalın ictimai təşkili formalarına olan münasibət
- ✓ milli adət və ənənələr
- elmi-texniki tərəqqi və innovasiyalara münasibət
- bunların hamısı
- əməkqabiliyyətliliəhalininsənayeistehsalınacəlbolunmaimkanları

226. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən demoqrafik amillər sırasına aiddir?

- ərazidə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin sayı
- elmi-texniki tərəqqi və innovasiyalara münasibət
- istehsalın ictimai təşkili formaları
- regionda mövcud olan faydalı qazıntıların xarakteri
- ✓ əməkqabiliyyətliliəhalininsənayeistehsalınacəlbolunmaimkanları

227. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən demoqrafik amillər sırasına aid deyil?

- ✓ ərazidə ali təhsil müəssisələrinin sayı
- əməkəhtiyatlarınınsosial və mədəni xarakteriskası
- əməkqabiliyyətliliəhalininsənayeistehsalınacəlbolunmaimkanları
- kadırlarınixtissassəviyyəsi
- ölkəninayrı-ayrırayonlarındaəməkəhtiyatlarınınkəmiyyət vəkeyfiyyətixarakteriskası

228. Aşağıdakılardan hansı hasilədici sənaye müəssisələrinin iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə təsir göstərir?

- müəssisələrinin ölçüsü
- hasil edilən məhsulun (xammalın) nəql edilməsi üsulları
- çıxarılan maddələrin xassələri
- hasilatda istifadə olunan texnika və texnologiyalar
- ✓ ölkədən ixracın strukturu

229. Aşağıdakılardan hansı hasilədici sənaye müəssisələrinin ölçüsünü müəyyən edən amildir?

- ✓ bunların hər üçü
- bunların heç biri
- qazıntıların fiziki-kimyəvi xassələri
- ehtiyatların kəmiyyət xarakteristikası
- regionda mövcud olan faydalı qazıntıların xarakteri

230. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən təbii amillər sırasına aiddir?

- nəqliyyat yollarının mövcudluğu
- investisiya mühiti
- əhalinin sosial-təhsil strukturu
- bunların hamısı
- ✓ regionlarda əhalinin məskunlaşma coğrafiyası

231. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən texniki-texnoloji amillər sırasına aiddir?

- elmi-texniki tərəqqi və innovasiyalara münasibət

- √ bunların hamısı
  - texnoloji proseslərin xarakteri və təkmilləşdirilməsi imkanları
  - texnika və texnologiya bazarlarına çıxış imkanları
  - informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi səviyyəsi
232. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən texniki-texnoloji amillər sırasına aid deyil?
- √ əmk ehtiyatlarının mövcudluq səviyyəsi
  - texnika və texnologiya bazarlarına çıxış imkanları
  - informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi səviyyəsi
  - elmi-texniki tərəqqi və innovasiyalara münasibət
  - texnoloji proseslərin xarakteri və təkmilləşdirilməsi imkanları
233. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən təbii amillər sırasına aiddir?
- √ regionun iqlim şəraiti
  - texnika və texnologiya bazarlarına çıxış imkanları
  - informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi səviyyəsi
  - elmi-texniki tərəqqi və innovasiyalara münasibət
  - texnoloji proseslərin xarakteri və təkmilləşdirilməsi imkanları
234. Aşağıdakılardan hansı sənayenin yerləşməsinə təsir göstərən təbii amil deyildir?
- ölkənin ayrı-ayrı regionlarının faydalı qazıntıları
  - √ texnika və texnologiya bazarlarına çıxış imkanları
  - təbii su yolunun mövcudluğu
  - su enerjisindən istifadə olunması mümkünlüyü
  - regionlarda əhalinin məskunlaşma coğrafiyası
235. Sənayenin (sənaye istehsalının) ərazi üzrə yerləşdirilməsinə aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?
- nəqliyyat amili və digər istehsal infrastrukturunun durumu
  - ekoloji amillər
  - √ paytaxdan olan məsafə
  - dövlət sənaye siyasəti
  - sosial qəbildən olan amillər
236. Sənayenin (sənaye istehsalının) ərazi üzrə yerləşdirilməsinə aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərir?
- texniki-texnoloji amillər
  - istehsalın ictimai təşkili formaları
  - √ bunların hamısı
  - təbii amillər
  - əmək ehtiyatlarının durumu
237. Aşağıdakılardan hansı ərazilərin təbii və iqtisadi şərtlərinin differensiasiyasına (fərqli olmasına) təsir göstərmir?
- təbii və infrastruktur şərtləri
  - yerli qanunvericiliyin xüsusiyyətləri
  - √ xammalın dünya bazar qiymətləri
  - xammal və materialların tədarükü xərcləri
  - hazır məhsulun istehlakçılara çatdırılmasının nəqliyyat xərcləri
238. Aşağıdakılardan hansı ərazilərin təbii və iqtisadi şərtlərinin differensiasiyasına (fərqli olmasına) təsir göstərir?
- zəruri resursların (iş qüvvəsi, kapital, torpaq və s.) qeyri-bərabər bölünməsi
  - √ bunların hamısı
  - təbii ehtiyatların mövcudluq səviyyəsi
  - ayrı-ayrı mal və xidmət növlərinin istehlakının intensivliyi
  - istehsal amillərinin mobillik səviyyəsi

239. Müəssisələrin (istehsalın) ərazi üzrə yerləşdirilməsinin obyektiv əsasını təşkil edən nədir?

- ərazilərin dövlət sərhədlərindən olan məsafəsi
- ərazilərin təbii və iqtisadi şərtlərinin oxşar olması
- ✓ ərazilərin təbii və iqtisadi şərtlərinin differensiasiyası (fərqli olması)
- ərazilərin demoqrafik şərtlərinin differensiasiyası (fərqli olması)
- ərazilərin təbii ehtiyatlarının fərqli olması

240. Ərazinin məhsul üzrə ixtisaslaşması aşağıdakı şərtlərdən hansına əsaslanır?

- Zəruri resurslarla kifayət qədər təmin edilməsi imkanlarının mövcudluğu
- İstehsal olunan məhsul yerli tələbatı ödəsin və artıq qalsın
- ✓ Bunların hamısı
- Məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclər başqa yerlərə nisbətən az olsun, yəni maya dəyəri ucuz olsun
- Uzun müddət xammalla təmin olunsun

241. Aşağıdakılardan hansı istehlak rayonlarına yaxın yerləşdirilən istehsal hesab olunur?

- sintetik kauçuk sənayesi
- dağ-mədən
- neft hasilatı
- şəkər çuğunduru istehsalı
- ✓ çörəkbişirmə

242. Aşağıdakılardan hansı xammal mənbələrinə yaxın istehsal hesab olunur?

- çörəkbişirmə
- liker-araq istehsalı
- ✓ dağ-mədən
- cihazqayırma
- ayaqqabı istehsalı

243. Sənaye istehsalının ölkə ərazisi üzrə düzgün yerləşdirməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir?

- geniş təkrar istehsalın sürətlənməsinə
- əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi və ictimai xərclərə qənaət əsasında istehsalın səmərəliliyini artmasına
- ✓ ölkə iqtisadiyyatında inhisarçılığın səviyyəsinin artmasına
- şəhərlə kənd, sənaye və kənd təsərrüfatı arasındakı fərqlərin azaldılmasına
- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə

244. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı istehlak rayonuna yaxın yerləşdirilməlidir?

- ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri
- ✓ neft emalı müəssisələri
- polad istehsalı müəssisələri
- pambıqtəmizləmə müəssisələri

245. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı enerji mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- pambıqtəmizləmə müəssisələri
- neft emalı müəssisələri
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələri
- mebel istehsalı müəssisələri
- ✓ ilkin aluminium istehsal edən müəssisələr

246. Aşağıdakı sənaye müəssisələrindən hansı xammal mənbələrinə yaxın rayonlarda yerləşdirilməlidir?

- yeyinti sənayesi müəssisələri

- ✓ qara və əlvan metallurgiya
- neft emalı müəssisələri
- süni liflər istehsal edən müəssisələr
- kimya müəssisələri

247. Aşağıdakılardan hansı sənaye istehsalının yerləşdirməsinin əsas prinsiplərinə daxil deyil?

- iqtisadiyyatın beynəlmilləşdirilməsi və beynəlxalq əmək bölgüsündə iştirakın zəruriliyi
- ölkənin xarici təcavüzdən müdafiəsi və ətraf mühitin qorunması
- iqtisadi rayonlar arasında səmərəli əmək bölgüsü və onların təssəvüfatlarının kompleks inkişafı
- ✓ xammalın olub-olmamasından asılı olmayaraq ucuz işçi qüvvəsi regionlarına üstünlük verilməsi
- istehsalın xammal mənbələrinə və istehlak rayonlarına yaxınlaşdırılması

248. Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir?

- ✓ Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkil formalarından biridir
- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkil üsullarından biridir
- Kombinləşdirmə - marketinqin təşkil üsuludur
- Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkil tiplərindən biridir

249. İstehsalın ixtisaslaşması və kombinləşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ✓ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinləşmə isə genişləndirir
- ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinləşmə isə məhdudlaşdırır
- ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinləşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır

250. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- ✓ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müəssisələrin sayının artması
- müəssisələrin rəqabət qabiliyyətinin yüksəlməsi
- müəssisələrin satış bazarlarının artması
- müəssisələrin mənfəətinin artması

251. Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- istehsal ehtiyatları həcmi ciddi surətdə azalması
- istehsalın təşkil ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
- ✓ məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəlməsi
- kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
- xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət

252. Kombinləşdirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər
- əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
- kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
- əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərləridə xüsusi çəkisi
- texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi

253. Toxuculuq kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ✓ xammalın ardıcıl emalına görə
- istehsal-texniki

- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın kompleks emalına görə
- üfqi kombinləşmə

254. Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

- ✓ maşınqayırma
- metallurjiya
- neft-kimya sənayesi
- yeyinti sənayesi
- neft emalı sənayesi

255. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinləşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil?

- istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
- istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
- ✓ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır
- texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir

256. Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinləşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- ✓ üfqi kombinləşdirmə
- qarışıq əlaqələr
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın kompleks emalı
- şaquli kombinləşdirmə

257. Şaquli kombinləşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ✓ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır
- ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
- xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur

258. Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- şaquli kombinləşdirmə
- ✓ xammalın kompleks emalı
- xammalın ardıcıl emalı
- texnoloji mərhələ üzrə

259. İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin tipləri hansılardır?

- fərdi, seriyalı, kütləvi
- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ✓ şaquli, üfqi, qarışıq
- aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
- xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə

260. Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- texnoloji mərhələ üzrə
- üfqi kombinləşdirmə
- ✓ xammalın kompleks emalı
- xammalın ardıcıl emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

261. Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- xammalın kompleks emalı
- üfqi kombinləşdirmə
- istehsal-texniki kombinləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə
- ✓ xammalın ardıcıl emalı

262. Əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin formaları hansılardır?

- alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- fərdi, seriyalı və kütləvi
- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ✓ xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- şaquli, üfqi və qarışıq

263. Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- bir iş yerinə düşən hissə-əmaliyyatların sayı, əməliyyatların təhkimolunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaldakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ✓ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satin alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

264. Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ✓ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

265. Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- ✓ bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

266. Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ✓ hissə üzrə kooperativləşdirmə
- texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə
- aqreqat üzrə kooperativləşdirmə

267. Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalaşdırılmasına xas olan cəhətdir?

- ✓ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur
- müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır

- müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
268. Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.
- 80 faiz
  - 65 faiz
  - ✓ 70 faiz
  - 60 faiz
  - 45 faiz
269. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
  - müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
  - buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
  - elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
  - ✓ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
270. Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?
- texnoloji mərhələ üzrə
  - avadanlıq formasında
  - ✓ əşya formasında
  - istehsal-texniki formada
  - hissə formasında
271. Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?
- ✓ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləndirilməsidir
  - sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
  - sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
  - müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
  - istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
272. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?
- ✓ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
  - aqreqat, əşya, hissə, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə
  - istehsal və istehlak malları üzrə
  - iş yeri, istehsal sahəsi və sex
  - aqreqat, əşya və istehsal-texniki
273. Ümumi əmək bölgüsü nədir?
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
  - ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
  - ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
  - ✓ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
  - istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
274. Texniki əmək bölgüsü nədir?
- ✓ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə - ayrılmasıdır
  - istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
  - ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
  - iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
  - bütün cavablar düzgündür

275. İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- √ ümumi, xüsusi, fərdi
- fərdi, seriyalı, kütləvi
- mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- ölkə, rayon və müəssisə səviyyəli
- fərdi, texniki, texnoloji

276. Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilərlər?

- əlvan metallurgiya
- √ ağac emalı və mebel istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- polimer materialların istehsalı
- kombinəlaşdırılmış yem istehsalı

277. Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- √ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boyama, dəftərxana ləvazimatları istehsalı
- yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqaçı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı

278. Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- √ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

279. Aşağıdakılar müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdir:

- makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- √ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- xammal və nəqliyyat amilləri, demografik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimsənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.
- ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkili formaları, istehsalın ahəngdar təşkili, istehsalın təşkili tipi, istehsal üsulu və s.

280. Müəssisənin ölçüsü nədir?

- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- Bu, istehsalın ölçüsüdür
- √ istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur
- İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur

281. Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsəduyğundur?

- √ natural göstəricilər
- inteqral göstəricilər
- ümumiləşdirilmiş göstəricilər

- nisbi göstəricilər
- dəyər göstəriciləri

282. Kombinələmiş istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- ✓ müəssisənin mənfəətinin düzgün bəlləşdirilməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir
- texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir

283. Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- ✓ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə
- univərsal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- kombinələmiş istehsalın təmərküzləşməsi

284. Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- ✓ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

285. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ✓ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- mütləq və nisbi
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
- istehsal, satış, idxal və ixrac
- fərdi, seriyalı və kütləvi

286. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ✓ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi

287. Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- ✓ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır

288. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması
- ✓ müəssisələrin iriləşməsi
- əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- müəssisələrin sayının artması

289. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- √ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin mütəmadi artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- istehsal həcmının kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi

290. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- √ İstehsalın ictimai təşkil formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinləşməsi arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkil formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- İstehsalın ictimai təşkil formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir

291. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- √ istehsalın ixtisaslaşması
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kombinləşməsi
- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi

292. İstehsalın ictimai təşkil formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması
- istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- √ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi

293. Aşağıdakılardan hansı qabaqcıl dünya təcrübəsində işəgötürənlərin peşə təhsili sistemində iştirak elementi hesab olunur?

- istehsalat təcrübəsi imkanları yaratmaq
- özəl təlim şirkətlərini seçmək
- lazımi proqramların hazırlanmasında əməkdaşlıq etmək
- √ bunların hamısı
- öz ehtiyaclarından çıxış edərək xüsusi kvalifikasiya (ixtisas) standartlarını müəyyən etmək

294. Aşağıdakılardan hansı dünya ölkələrində geniş yayılmış peşə və texniki hazırlığı forması hesab edilmir?

- √ istehsalatla bilavasitə əlaqəsi olmayan 1 illik müstəqil peşə məktəblərinin yaradılması
- orta məktəb şagirdlərinə peşə-ixtisas təhsilinin tədris edilməsi
- işəgötürənlər tərəfindən öyrətmə (müəssisədə öyrətmə)
- əmək bazarında öyrətmə
- uzunmüddətli peşə təhsili

295. Dünya ölkələrində peşə və texniki hazırlığın formaları hansılardır?

- √ qeyd edilənlərin hər üçü
- uzunmüddətli peşə təhsili
- əmək bazarında öyrətmə
- işəgötürənlər tərəfindən öyrətmə (müəssisədə öyrətmə)
- bunların heç biri

296. Təhsil və əmək bazarı arasında gözlənilərbaxımından uyğunsuzluqlar nədən yaranır?

- bunların heç biri
- qeyd edilənlərin hər üçü

- müxtəlif ixtisas dərəcələri və sahələr üzrə əmək bazarında bəzən tələb olunandan çox, bəzən isə tələb olunandan az sayda kadrların hazırlanması nəticəsində
  - ✓ ixtisasın təmin etdiyi gələcək imkanlar və karyera uğurunu təmin edəcək vasitələrlə bağlı yanlış ilkin təsəvvürlər nəticəsində
  - tələbələrin işəgötürənlərin iş sərəştələri və işə hazırlıq səviyyəsi ilə bağlı tələblərinə uyğun olmaması nəticəsində
- 297.** Təhsil və əmək bazarı arasında keyfiyyət baxımından uyğunsuzluqlar nədən yaranır?
- qeyd edilənlərin hər üçü
  - bunların heç biri
  - ✓ tələbələrin işəgötürənlərin iş sərəştələri və işə hazırlıq səviyyəsi ilə bağlı tələblərinə uyğun olmaması nəticəsində
  - müxtəlif ixtisas dərəcələri və sahələr üzrə əmək bazarında bəzən tələb olunandan çox, bəzən isə tələb olunandan az sayda kadrların hazırlanması nəticəsində
  - ixtisasın təmin etdiyi gələcək imkanlar və karyera uğurunu təmin edəcək vasitələrlə bağlı yanlış ilkin təsəvvürlər nəticəsində
- 298.** Təhsil və əmək bazarı arasında kəmiyyət baxımından uyğunsuzluqlar nədən yaranır?
- tələbələrin işəgötürənlərin iş sərəştələri və işə hazırlıq səviyyəsi ilə bağlı tələblərinə uyğun olmaması nəticəsində
  - bunların heç biri
  - qeyd edilənlərin hər üçü
  - ixtisasın təmin etdiyi gələcək imkanlar və karyera uğurunu təmin edəcək vasitələrlə bağlı yanlış ilkin təsəvvürlər nəticəsində
  - ✓ müxtəlif ixtisas dərəcələri və sahələr üzrə əmək bazarında bəzən tələb olunandan çox, bəzən isə tələb olunandan az sayda kadrların hazırlanması nəticəsində
- 299.** Müasir dövrün hansı qlobal trendi iqtisadi məhsuldarlığın amili kimi peşə təhsili və təliminin əhəmiyyətini artırır?
- qlobal rəqabət mühiti
  - məşğulluq üçün təhsilə diqqətin artması
  - ✓ bunların hamısı
  - qloballaşma
  - məhsuldarlıq tələbləri
- 300.** İş qüvvəsi sərfinin (əməyin) səmərəlilik göstəricisi hansıdır?
- ✓ əmək məhsuldarlığı
  - bunların hamısı
  - növbəlilik əmsalı
  - orta əmək haqqının səviyyəsi
  - işsizlik səviyyəsi
- 301.** Ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 5 milyon nəfər, iqtisadiyyatda məşğul əhalinin sayı 4 milyon nəfər, muzzdla işləyənlərin sayı 2 milyon nəfər, rəsmi işsiz statusu alanların sayı 50 min nəfərdir. Muzzdla işləyənlərin ümumi məşğul əhalidə xüsusi çəkisi nə qədərdir?
- ✓ 50 faiz
  - 5 faiz
  - 10 faiz
  - 80 faiz
  - 40 faiz
- 302.** Ölkədə iqtisadi fəal əhalinin sayı 5 milyon nəfər, iqtisadiyyatda məşğul əhalinin sayı 4 milyon nəfər, muzzdla işləyənlərin sayı 2 milyon nəfər, rəsmi işsiz statusu alanların sayı 50 min nəfədirsə, ölkədə işsizlik səviyyəsi (faizlə) nə qədərdir?
- 1 faiz
  - 0.1 faiz
  - ✓ 20 faiz
  - 10 faiz
  - 5 faiz
- 303.** Aşağıdakılardan hansı əmək bazarının göstəricisi deyil?
- işsizlərin sayı
  - ölkə iqtisadiyyatı üzrə orta aylıq əmək haqqı

- müəssisə, idarə və təşkilatlarda peşə hazırlığı keçmiş işçilərin sayı
- muzzdla işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı
- ✓ ÜDM-in real artım tempi

304. Aşağıdakılardan hansı əmək bazarının göstəricisi deyil?

- iqtisadiyyatda məşğul əhalinin sayı
- iqtisadiyyatda muzzdla işləyənlərin sayı
- ✓ orta ixtisas təhsili müəssisələrinin sayı
- ölkə əhalisinin orta illik sayı
- iqtisadi fəal əhalinin sayı

305. Əmək bazarının konyunkturasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- ✓ idarəetmənin təşkilati strukturları
- təhsil almaq imkanları
- əmək haqqının səviyyəsi
- əmək münasibətlərinin tənzimlənməsinin təşkili xüsusiyyətləri
- əmək şəraiti

306. Əmək bazarının konyunkturasına hansı amil təsir göstərir?

- ✓ bunların hamısı
- iş qüvvəsinə ixtisas və qabiliyyət tələbləri
- iş yerlərinin sayı və keyfiyyəti
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin inkişaf səviyyəsi və müəssisələrin sayı
- ölkədə əmək ehtiyatlarının kəmiyyəti və keyfiyyəti

307. Aşağıdakılardan hansı əmək bazarında baş vermir?

- iş qüvvəsi üzrə təklifin kəmiyyət və keyfiyyəti ölçülür
- iş qüvvəsinin keyfiyyətinə olan tələblər formalaşır
- iş qüvvəsinə olan tələblə təklif qarşılaşır
- ✓ iç qüvvəsinin keyfiyyəti artırılır
- iş qüvvəsinin dəyəri müəyyənləşir

308. Aşağıdakılardan hansı fəhlələrin ixtisas dərəcələrinin tərkib hissəsi hesab olunur?

- ✓ qeyd edilənlərin hər üçü
- bunların heç biri
- müəyyən ixtisas üzrə fəhlənin praktiki vərdisləri
- fəhlənin texniki hazırlıq səviyyəsi
- fəhlənin ümumi təhsili

309. Aşağıdakılardan hansı mühafizə işçiləri kateqoriyasına aiddir?

- ✓ yanğından mühafizə işçiləri
- paltarasanlar
- kuryerlər
- minik avtomobillərinin sürücüləri
- inzibati-idarə binalarına qulluq edən xadimələr

310. Aşağıdakılardan hansı kiçik xidmətedici heyətə daxil deyil?

- ✓ müəssisənin gözətçiləri
- paltarasanlar
- kuryerlər
- minik avtomobillərinin sürücüləri
- inzibati-idarə binalarına qulluq edən xadimələr

311. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı mühəndis-texniki, mütəxəssis və rəhbər işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühəndislər və ustalar
- sex (sahə, növbə) rəisləri
- ✓ bunların hamısı
- müəssisənin rəhbərliyi
- menecerlər və baş mütəxəssislər

312. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı qulluqçular kateqoriyasına aid edilir?

- dəf-tərxana işçiləri
- mühasibatlıq və uçot işçiləri
- ✓ bunların hamısı
- maliyyəşöbəsinin işçiləri
- təchizat-satış işçiləri

313. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı mühəndis-texniki, mütəxəssis və rəhbər işçilər kateqoriyasına aiddir?

- dəf-tərxana işçiləri
- təchizat-satış işçiləri
- maliyyəşöbəsinin işçiləri
- ✓ bunların heç biri
- mühasibatlıq və uçot işçiləri

314. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı mühəndis-texniki, mütəxəssis və rəhbər işçilər kateqoriyasına aiddir?

- maliyyəşöbəsinin işçiləri
- ✓ əməyin normalaşdırılması üzrə iqtisadçılar
- dəf-tərxana işçiləri
- mühasibatlıq və uçot işçiləri
- təchizat-satış işçiləri

315. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı qulluqçular kateqoriyasına aid edilir?

- ✓ bunların heç biri
- bunların hamısı
- ustalar
- texniklər
- mühəndislər

316. Aşağıdakı vəzifələrdən hansı qulluqçular kateqoriyasına aid edilir?

- ✓ bunların heç biri
- müəssisənin rəhbərliyi
- sex (sahə, növbə) rəisləri
- baş mütəxəssislər
- menecerlər

317. Aşağıdakılardan hansı fəhlə kateqoriyası üzrə qruplara aid deyil?

- ✓ fəhlə işinə yiyələnmək üçün təcrübə keçən və tədris mərhələsində olan gənclər
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr
- əsas fondların təmirini, istehsal avadanlıqlarının profi-lak-ti-ka-sını həyata keçirən, təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr
- xammal, material və hazır məhsulun, yarımfabrikatların da-ı-şın-ması, anbarlaşdırılması və qorunması ilə məşğul olan fəh-lə-lər
- texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal et-mək yolu ilə bilavasitə ha-zır məhsula çevirən fəhlələr

318. Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı qeyri sənaye-istehsal heyətinə aiddir?

- kiçik xidmətedici heyət

- mühafizə işçiləri
- √ müəssisənin sosial xarakterli obyektlərinin işçiləri
- fəhlələr
- mühəndis-texniki işçilər

319. Aşağıdakı kateqoriyalardan hansı sənaye-istehsal heyətinə aid deyil?

- kiçik xidmətedici heyət
- mühafizə işçiləri
- √ mənzil-komunal təsərrüfatı işçiləri
- fəhlələr
- mühəndis-texniki işçilər

320. Sənaye istehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri
- mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları
- √ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar

321. Aşağıdakılardan hansının sənaye müəssisələrində kadrların idarə edilməsinə aiddiyatı yoxdur?

- √ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- əməyin stimullaşdırılması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- işçilərin işə qəbul olunması

322. Aşağıdakılardan hansı köməkçi fəhlələrə aid deyil?

- √ texnoloji prosesdə iştirak edən fəhlələr
- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr
- hazır məhsulun daşınması ilə məşğul olan fəhlələr
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr

323. Aşağıdakılardan hansı əsas fəhlələrə aiddir?

- əsas fondların təmirini həyata keçirən fəhlələr
- hazır məhsulun anbarlaşdırılması ilə məşğul olan fəhlələr
- √ texnoloji prosesdə iştirak edən, əmək predmetini emal etmək yolu ilə hazır məhsula çevirən fəhlələr
- hazır məhsulun keyfiyyətinə nəzarət işini icra edən fəhlələr
- təmir üçün hissə və tərtibatlar istehsal edən fəhlələr

324. Kimya Texnologiya Parkı harada yaradılır?

- Gəncədə
- Neftçalada
- √ Sumqayıtda
- Bakıda
- Şirvanda

325. Aşağıdakı şəhərlərdən hansında sənaye məhəlləsi yaradılır?

- √ Neftçala və Masallı
- Naxçıvan və Ordubad
- Gəncə və Neftçala
- Mingəçevir və Masallı
- Bakı və Sumqayıt

326. Aşağıdakı şəhərlərdən hansında sənaye parkı yaradılır?

- √ Mingəçevir
- Naxçıvan
- Gəncə
- Lənkəran
- Şəki

327. Sənaye məhəlləsi nədir?

- innovasiya və ya yüksək texnologiyalar üzrə yeni layihələrlə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin ilkin dövründə inkubasiya xidmətləri göstərməklə dəstəklənməsini təmin edən struktur bölmədir
- sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik, rəqabət qabiliyyətli məhsul istehsal edən və bir-biri ilə əlaqəli müəssisə və təşkilatların bir arada cəmləşdiyi ərazidir
- √ sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik olan, kiçik və orta sahibkarlar tərəfindən məhsul istehsalı və xidmət göstərilməsi üçün istifadə edilən ərazidir
- müəyyən ərazidə təmərküzlənmiş qarşılıqlı əlaqəli (təşkilatlar (şirkətlər, korporasiyalar, universitetlər, bank və sair) qrupudur
- innovasiya məhsulunun və yüksək texnologiyaların hazırlanması və işlənilməsi, ETTKİ-nin aparılması, onların nəticələrinin tətbiqi üçün zəruri infraqurumu olan ərazidir

328. Texnologiyalar parkı (texnopark) nədir?

- müəyyən ərazidə təmərküzlənmiş qarşılıqlı əlaqəli (təşkilatlar (şirkətlər, korporasiyalar, universitetlər, bank və sair) qrupudur
- sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik, rəqabət qabiliyyətli məhsul istehsal edən bir-biri ilə əlaqəli müəssisə və təşkilatların bir arada cəmləşdiyi ərazidir
- innovasiya və ya yüksək texnologiyalar üzrə yeni layihələrlə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin ilkin dövründə inkubasiya xidmətləri göstərən struktur bölmədir
- sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik olan, kiçik və orta sahibkarlar tərəfindən məhsul istehsalı və xidmət göstərilməsi üçün istifadə edilən ərazidir
- √ innovasiya məhsulunun və yüksək texnologiyaların hazırlanması və işlənilməsi məqsədi ilə ETTKİ-nin aparılması, onların nəticələrinin tətbiqi (kommersiyalaşdırılması) üçün zəruri infraqurumu, maddi-texniki bazası və idarəetmə qurumları olan ərazidir

329. Sənaye parkı nədir?

- sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik olan, kiçik və orta sahibkarlar tərəfindən məhsul istehsalı və xidmət göstərilməsi üçün istifadə edilən ərazidir
- müəyyən ərazidə təmərküzlənmiş qarşılıqlı əlaqəli (təşkilatlar (şirkətlər, korporasiyalar, universitetlər, bank və sair) qrupudur
- √ sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün zəruri infraqurumlarına malik, müasir texnologiyaların tətbiqi yolu ilə rəqabət qabiliyyətli məhsul istehsal edən (xidmətlər göstərən), bir-biri ilə əlaqəli müəssisə və təşkilatların bir arada cəmləşdiyi ərazidir
- innovasiya məhsulunun və yüksək texnologiyaların hazırlanması və işlənilməsi üçün zəruri infraqurumu, maddi-texniki bazası və idarəetmə qurumları olan ərazidir
- innovasiya və ya yüksək texnologiyalar üzrə yeni layihələrlə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərin fəaliyyətinin ilkin dövründə inkubasiya xidmətləri göstərməklə dəstəklənməsini təmin edən struktur bölmədir

330. Bunlardan hansı sənaye parklarının növləri sırasına aid deyil?

- √ aqua-parklar
- sənaye inkişaf zonaları
- biznes parkları
- eko-sənaye parkları
- sənaye torpaqları

331. Bunlardan hansı sənaye parklarının növləri sırasına aiddir?

- √ bunların hamısı
- ali texnologiya parkları
- sənaye inkişaf zonaları
- ixrac-əməl zonaları
- sənaye şəhərcikləri

332. Sənaye parklarının orada olan özəl sektor iştirakçalarına verdiyi üstünlüklər hansıdır?

- güzətli ixrac rejimi
- elmi tədqiqatlara və peşə hazırlığına əlçatanlıq
- daha ucuz və keyfiyyətli infrastruktur təminatı
- √ bunların hamısı
- vergi güzətləri

333. Sənaye parklarının yaradılmasında aparıcı iştirakçı kim olmalıdır?

- hökumət
- √ özəl sektor
- dövlət müəssisələri
- ictimaiyyət
- qeyri-hökumət təşkilatları

334. Sənaye parklarının yaradılmasında əsas məqsədi nədir?

- √ innovativ və yüksək texnologiyalar əsasında rəqabət qabiliyyətli sənaye istehsalının inkişafının təmin edilməsi
- sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə dövlət dəstəyi məqsədilə kreditlərin cəlb edilməsini və təyinatı üzrə istifadəsini təmin etmək
- öz vəsaiti hesabına müddətli investisiya qoyuluşları vasitəsilə ölkədə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi
- sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına və əhəlinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına maliyyə dəstəyi göstərmək
- sənayenin bütün sahələrinin əlaqəli və sistemli inkişafının təmin edilməsi

335. Bunlardan hansı sənaye parklarının yaradılmasının birbaşa nəticəsi ola bilməz?

- √ əhəlinin istehlakının artması
- qeyri-neft sektorunun inkişafı
- daxili bazarda yerli istehsal mallarının artması
- ölkənin ixrac qabiliyyətinin genişlənməsi
- məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsi

336. Sənaye parklarının yaradılmasında əsas məqsədi nədir?

- öz vəsaiti hesabına müddətli investisiya qoyuluşları vasitəsilə ölkədə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi
- sənayenin bütün sahələrinin əlaqəli və sistemli inkişafının təmin edilməsi
- √ innovativ və yüksək texnologiyalar əsasında rəqabət qabiliyyətli sənaye istehsalının inkişafının təmin edilməsi
- sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına və əhəlinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına maliyyə dəstəyi göstərmək
- sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə dövlət dəstəyi məqsədilə kreditlərin cəlb edilməsini və təyinatı üzrə istifadəsini təmin etmək

337. Bunlardan hansı sənaye parklarının yaradılmasının birbaşa nəticəsi ola bilməz?

- qeyri-neft sektorunun inkişafı
- ölkənin ixrac qabiliyyətinin genişlənməsi
- daxili bazarda yerli istehsal mallarının artması
- məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsi
- √ əhəlinin istehlakının artması

338. Aşağıdakı diversifikasiya institutlarından hansı Azərbaycanda yaradılır?

- √ qeyd edilənlərin hər üçü
- sənaye məhəllələri
- sənaye-texnologiya parkları
- sənaye parkları
- heç biri

339. İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondunun əsas məqsədi nədir?

- ✓ ölkədə İKT sahəsində sahibkarlığın inkişafı və onun maliyyə dəstəyi ilə təmin edilməsi, bu sahəyə yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, yeni texnologiyaların yerli iqtisadiyyata inteqrasiyası və s.
- mövcud və yeni kommersiya müəssisələrinə yerli və xarici investorlar cəlb etməklə və öz vəsaiti hesabına müddətli investisiya qoyuluşları vasitəsilə Azərbaycan ərazisində iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi
- aqrar bölmədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə dövlət dəstəyi məqsədilə kreditlərin cəlb edilməsini və təyinatı üzrə istifadəsini təmin etmək
- sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına və əhalinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına kömək göstərmək, onlara maliyyə dəstəyi vermək
- ölkədə, xüsusilə də regionlardayeni iş yerlərinin açılması üçün investisiyaların cəlb edilməsi, ölkədən ixracatın təşviqi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi

340. Kənd Təsərrüfatının Kreditləşdirilməsi üzrə Dövlət Agentliyi nə məqsədlə yaradılıb?

- sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına və əhalinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına kömək göstərmək, onlara maliyyə dəstəyi vermək
- ölkədə İKT sahəsində sahibkarlığın inkişafı və onun maliyyə dəstəyi ilə təmin edilməsi, bu sahəyə yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, yeni texnologiyaların yerli iqtisadiyyata inteqrasiyası və s.
- mövcud və yeni kommersiya müəssisələrinə yerli və xarici investorlar cəlb etməklə və öz vəsaiti hesabına müddətli investisiya qoyuluşları vasitəsilə Azərbaycan ərazisində iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi
- ✓ aqrar bölmədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə dövlət dəstəyi məqsədilə kreditlərin cəlb edilməsini və təyinatı üzrə istifadəsini təmin etmək
- ölkədə, xüsusilə də regionlardayeni iş yerlərinin açılması üçün investisiyaların cəlb edilməsi, ölkədən ixracatın təşviqi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi

341. Bunlardan hansı AZPROMO-nun əsas fəaliyyət istiqamətlərinə daxil deyil?

- Azərbaycan biznesi üçün regional ticarət (ixrac) imkanlarının araşdırılması
- investisiyalar və ixracat imkanları üzrə məlumat bazasının yaradılması
- ölkənin investisiya imicinin yaxşılaşdırılması
- ✓ kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin biznes layihələrinin güzəştli kreditləşdirilməsi
- "Azərbaycanda istehsal olunub" ("Made in Azerbaijan") ticarət nişanının beynəlxalq səviyyədə təbliği

342. Azərbaycanda İxracın və Investisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) yaradılmasının əsas məqsədi:

- mövcud və yeni kommersiya müəssisələrinə yerli və xarici investorlar cəlb etməklə və öz vəsaiti hesabına müddətli investisiya qoyuluşları vasitəsilə Azərbaycan ərazisində iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsidir
- ✓ ölkə iqtisadiyyatının tarazlı inkişafına nail olunması, ölkədə (xüsusilə də regionlarda) yeni iş yerlərinin açılması üçün investisiyaların cəlb edilməsi, ölkədən ixracatın təşviqi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsidir
- sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına və əhalinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına kömək göstərmək, onlara maliyyə dəstəyi verməkdir
- ölkədə İKT sahəsində sahibkarlığın inkişafı və onun maliyyə dəstəyi ilə təmin edilməsi, bu sahəyə yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi, yeni texnologiyaların yerli iqtisadiyyata inteqrasiyası və s.-dir
- aqrar bölmədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərə dövlət dəstəyi məqsədilə kreditlərin cəlb edilməsini və təyinatı üzrə istifadəsini təmin etməkdir

343. Azərbaycandan xaricə ixracatın təşviqi ilə əlaqədar tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə yaradılan süsusi qurum necə adlanır?

- Kənd Təsərrüfatının Kreditləşdirilməsi üzrə Dövlət Agentliyi
- Azərbaycan Investisiya Şirkəti
- ✓ Azərbaycanda İxracın və Investisiyaların Təşviqi Fondu (AZPROMO)
- İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondu
- Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu

344. Bunlardan hansı Azərbaycan Investisiya Şirkətinin prioritet sahə və sektorları sırasına daxildir?

- ✓ bunların hamısı
- ağır sənaye
- qida sənayesivə qablaşdırma
- İT və telekommunikasiyalar
- alternativ enerji istehsalı

345. Aşağıdakılardan hansı tipik diversifikasiya instiutlarının nümunəsi hesab oluna bilər?

- prezident fondu

- hökumətin ehtiyat fondu
- √ qeyri-neft ixracının təşviqi fondu
- dövlət sosial müdafiə fondu
- işsizlərə yardım fondu

346. Azərbaycanda diversifikasiya siyasəti modellərindən hansı tətbiq edilir?

- √ hər iki modelə aid elementlərin qarışığından ibarət siyasət
- şaquli diversifikasiya modeli
- üfüqi diversifikasiya modeli
- heç biri
- hökumətin diversifikasiya siyasəti hələ tam formalaşmayıb

347. Qeyri-neft sektoru sahələri arasında inkişaf prioritetlərini seçərkən aşağıdakıların hansı seçim meyarı kimi qəbul edilə bilməz?

- √ sahənin malik olduğu təbii resursları
- sahənin idxalı əvəz etmə potensialı
- sahənin əmək tutumlu olması
- sahənin digər sektorlarla əlaqəsi
- sahənin böyük ixrac potensialı

348. Qeyri-neft sektoru sahələri arasında inkişaf prioritetlərini seçərkən aşağıdakıların hansı seçim meyarı kimi qəbul edilə bilər?

- √ bunların hamısı
- sahənin digər sektorlarla əlaqəsi
- sahənin idxalı əvəz etmə potensialı
- sahənin böyük ixrac potensialı
- sahənin əmək tutumlu olması

349. “Üfüqi” yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modelində hökumət nəyi hədəfə alır?

- iri dövlət müəssisələrinin rəqabət qabiliyyətinin artırılmasını
- bunların hamısını
- √ iqtisadiyyatın yeni və kreativ (yaradıcı) sektorlarının formalaşdırılmasını
- təbii resurs sahələrinin inkişafının sürətləndirilməsini
- ölkənin iri özəl müəssisələrinin ixrac potensialının artırılmasını

350. “Şaquli” yaxud ənənəvi diversifikasiya siyasəti modelində hökumət siyasətin aparıcı “oyunçu”ları rolunda görmür:

- iri özəl biznes subyektlərini
- bunların heç birini
- holdinqləri
- √ kiçik və orta müəssisələri
- iri dövlət şirkətlərini

351. “Üfüqi” yaxud müasir diversifikasiya siyasəti:

- √ passiv və uuznmüddətlidir
- bunların hamısı
- miqyaslı və fasiləlidir
- davamlı və fasiləsizdir
- fəal və qısamüddətlidir

352. “Üfüqi” yaxud müasir diversifikasiya siyasəti modeli nəyi nəzərdə tutur?

- bunların heç biri
- qeyd edilənlərin hər üçü
- √ bütün iqtisadi agentlərin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlik tədbirlərin həyata keçirilməsini, rəqabətin qorunması və stimullaşdırılmasını
- bir qrup iqtisadi agentə (məsələn, qeyri-neft sektorunun agentlərinə) digərləri ilə müqayisədə daha münbit şəraitin yaradılmasını

- dövlətin qısa müddətdə bir qrup sahələrə münasibətdə dafa fəal siyasət həyata keçirməklə nəticələr əldə etməsini

353. Bunlardan hansı diversifikasiya siyasətinin “idarəçilik və ya tənzimləmə” amilinin elementi hesab olunur?

- iqtisadiyyatda innovasiyalar, menecerlik bacarıqları, idarəedicilərin təhsili və s. kimi məsələnin həllini
- ✓ milli iqtisadiyyatı inkişaf etdirməsi üçün ümumi və prioritet sektorlar üzrə iqtisadi siyasətlərin hazırlaması və həyata keçirməsini
- mövcud resursların hasilatı və satışından əldə edilən gəlirlər hesabına milli iqtisadiyyatda yeni “mühərrik” rolunu oynaya biləcək sektorlara sərmayə qoyuluşunu
- digər ölkələrlə azad ticarət rejimlərinin formalaşdırılmasını
- ölkənin iş adamları (sahibkarları) üçün beynəlxalq aləmdə əməkdaşlıq şəbəkələrinin və müştərək biznesin qurulmasını

354. Diversifikasiya siyasətinin “institusional bacarıqlar və insan resursları” amili nəzərdə tutur:

- milli iqtisadiyyatı inkişaf etdirməsi üçün ümumi və prioritet sektorlar üzrə iqtisadi siyasətlərin hazırlaması və həyata keçirməsini
- ölkənin iş adamları (sahibkarları) üçün beynəlxalq aləmdə əməkdaşlıq şəbəkələrinin və müştərək biznesin qurulmasını
- ✓ iqtisadiyyatda innovasiyalar, menecerlik bacarıqları, idarəedicilərin təhsili və s. kimi məsələnin həllini
- digər ölkələrlə azad ticarət rejimlərinin formalaşdırılmasını
- mövcud resursların hasilatı və satışından əldə edilən gəlirlər hesabına milli iqtisadiyyatda yeni “mühərrik” rolunu oynaya biləcək sektorlara sərmayə qoyuluşunu

355. Diversifikasiya siyasətinin “geniş beynəlxalq cərcivə” amili nəzərdə tutur:

- milli iqtisadiyyatı inkişaf etdirməsi üçün ümumi və prioritet sektorlar üzrə iqtisadi siyasətlərin hazırlaması və həyata keçirməsini
- ✓ ölkənin iş adamları (sahibkarları) üçün beynəlxalq aləmdə əməkdaşlıq şəbəkələrinin və müştərək biznesin qurulmasını
- mövcud resursların hasilatı və satışından əldə edilən gəlirlər hesabına milli iqtisadiyyatda yeni “mühərrik” rolunu oynaya biləcək sektorlara sərmayə qoyuluşunu
- iqtisadiyyatda innovasiyalar, menecerlik bacarıqları, idarəedicilərin təhsili və s. kimi məsələnin həllini
- əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılmasını

356. Diversifikasiya siyasətinin “özə sektorun rolu” amili nəzərdə tutur:

- araşdırma (tədqiqat) və inkişafa (R&D) investisiyaların artırılmasını
- geridə qalmış sahələrdə iqtisadi fəallığı gücləndirmək üçün sahibkarların stimullaşdırılmasını
- bunların heç biri
- ✓ qeyd edilənlərin hər üçü
- yerli (milli) biznesə innovasiyaların gətirilməsini

357. Bunlardan hansı beynəlxalq təcrübədə diversifikasiyanın əsas amili hesab olunur?

- özəl sektorun rolu
- regional inteqrasiya amili
- təbii resurslar amili
- idarəçilik və ya tənzimləmə amili
- ✓ bunların hamısı

358. Hökumətin iqtisadi diversifikasiya proqramlarının effektiv nəticələnməsi üçün aşağıdakılardan hansı vacibdir?

- makroiqtisadi sabillik
- ✓ bunların hamısı
- insan kapitalının inkişafı
- fiziki kapitalın, rəqabətli bazarların və infrastrukturun inkişafı
- davamlı institusional və struktur islahatların həyata keçirilməsi

359. Ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi üzrə ümumi siyasəti kim işləyib hazırlayır?

- müstəqil ekspertlər
- ✓ hökumət
- beynəlxalq təşkilatlar
- parlament
- iş adamları (sahibkarlar) birliyi

360. İqtisadi diversifikasiya iqtisadi səmərəliliyin hansı fundamental mənbəyini əks etdirir?

- √ müxtəliflikdən qənaəti
- məhsuldarlığı
- müqayisəli üstünlüyü
- bunların hamısını
- miqyas artımından qənaəti

361. Azərbaycana iqtisadi və ixrac diversifikasiyası nə üçün lazımdır?

- √ qeyd edilənlərin hər üçü
- ölkəyə valyuta gətirilməsinin bir sektordan asılılığını aradan qaldırmaq üçün
- idxalı əvəzləməklə daxili bazarda yerli istehsal mallarının satışını artırmaq üçün
- ölkədən valyuta axınının azaldılmasına və ölkəyə daha çox valyuta gətirilməsini təmin etmək üçün
- bunların heç biri

362. Azərbaycana iqtisadi və ixrac diversifikasiyası nə üçün lazımdır?

- √ iqtisadiyyatın bir sahəli inkişafının və bir sektordan asılılığının aradan qaldırılması üçün
- iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılması üçün
- inflyasiyanın qarşısının alınması üçün
- idxal etdiyimiz məhsulların qiymətinin azaldılması üçün
- daha keyfiyyətli sənaye məhsullarının istehsalı üçün

363. Aşağıdakılardan hansı iqtisadi diversifikasiyanın əhəmiyyətini və faydasını ifadə edir?

- resurs asılılığında olan ölkələrin iqtisadiyyatını və gəlirlərini xarici bazarların tez-tez baş verən dəyişikliklərindən (volatilliyindən) sığortalamaqla makroiqtisadi sabitliyi təmin edir
- sahibkarlığın inkişafını stimullaşdırır
- √ bunların hamısı
- uzunmüddətli iqtisadi artımı təmin edir
- əhalinin və hökumətin gəlirlərinin müxtəlif mənbələrindən formalaşmasını təmin etməklə uzunmüddətli dövrdə sosial sabitlik üçün şərtlər yaradır

364. “İqtisadiyyatın diversifikasiyası” anlayışı nə zaman istifadə edilir?

- istehsalın çeşid və assortimentinin genişləndirilməsi və satışın başqa bazarlara yönləndirilməsi
- ölkənin dünya bazarlarına ixrac etdiyi məhsulların çeşid genişliyi və müxtəlifliyi, habelə ixrac bazarlarının məhsul (xidət), ölkə və regional müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- bunların hamısı
- investora fərqli şirkətlərin və qurumların mümkün qədər geniş və sərfəli həcmdə səhmlərini və yaxud başqa qiymətli kağızlarını əldə etməsi
- √ ölkədə il ərzində yeni yaradılan əlavə dəyərin (yaxud ümumi daxili məhsulun) bir-iki sahədə yox, daha çox sayda sahələrdə formalaşmasına nail olunması

365. “İnvestisiya portfelinin diversifikasiyası” dedikdə nə başa düşülür?

- √ maliyyə (fond) bazarlarında iştirak edən investora fərqli şirkətlərin və qurumların mümkün qədər geniş və sərfəli həcmdə səhmlərini və yaxud başqa qiymətli kağızlarını əldə etməsi
- ölkənin dünya bazarlarına ixrac etdiyi məhsulların çeşid genişliyi və müxtəlifliyi, habelə ixrac bazarlarının məhsul (xidət), ölkə və regional müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- istehsalın çeşid və assortimentinin genişləndirilməsi və satışın başqa bazarlara yönləndirilməsi
- ölkədə il ərzində yeni yaradılan əlavə dəyərin (yaxud ümumi daxili məhsulun) bir-iki sahədə yox, daha çox sayda sahələrdə formalaşmasına nail olunması
- bunların heç biri

366. “İstehsalın diversifikasiyası” dedikdə nə başa düşülür?

- √ istehsalın çeşid və assortimentinin genişləndirilməsi və satışın başqa bazarlara yönləndirilməsi
- investora fərqli şirkətlərin və qurumların mümkün qədər geniş və sərfəli həcmdə səhmlərini və yaxud başqa qiymətli kağızlarını əldə etməsi

- bunların hamısı
- ölkənin dünya bazarlarına ixrac etdiyi məhsulların çeşid genişliyi və müxtəlifliyi, habelə ixrac bazarlarının məhsul (xidət), ölkə və regional müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- ölkədə il ərzində yeni yaradılan əlavə dəyərin (yaxud ümumi daxili məhsulun) bir-iki sahədə yox, daha çox sayda sahələrdə formalaşmasına nail olunması

367. “Diversifikasiya” sözü termin olaraq necə anlaşılır?

- “sayını artırmaq” kimi
- “başqa sahələri inkişaf etdirmək” kimi
- “müdaxilə qtmək” kimi
- ✓ “müxtəlifliyi, şaxələnməni təmin etmək” kimi
- “genişləndirmək” kimi

368. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətlilik göstəricisidir?

- ✓ PRODY
- sahədə tətbiq olunan yeniliklərin ümumi dəyəri
- sahənin ümumi istehsalı
- sahənin əlavə dəyəri
- sahənin ÜDM-i

369. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahəxarici mühit amilləri sırasına aiddir?

- ✓ hökumətin sənaye siyasəti və belə siyasətin həyata keçirilməsi institutları
- sahənin müəssisələrində idarəetmənn və menecmentin keyfiyyəti
- sahə bazarının quruluşu
- sahə daxilində rəqabətin durumu
- sahənin həyat tsiklinin mərhələsi

370. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- iqtisadi, siyasi, elmi və başqa sahələrdə beynəlxalq əməkdaşlıq
- ölkənin büynəlxalq və regional ticarət birliklərinə üzvlüyü
- ✓ sahədə innovasiya proseslərinin və yeni texnologiyaların tətbiqi
- hökumətin xarici ticarət siyasəti
- ölkənin dünya təsərrüfatına açıqlıq dərəcəsi

371. Aşağıdakılardan hansı sahənin rəqabətqabiliyyətliliyinin sahədaxili mühit amilləri sırasına aiddir?

- ölkə iqtisadiyyatının strukturu və durumu
- hökumətin sənaye siyasəti və belə siyasətin həyata keçirilməsi institutları
- ✓ miqyas effektinin təsiri
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi sistemi
- makroiqtisadi vəziyyət

372. Sahənin rəqabətqabiliyyətlilik amilləri necə təsnifləşdirilir

- resurs və texnoloji amillər
- yerli və beynəlxalq amillər
- firmadaxili və firmaxarici
- ölkədaxili və ölkəxarici amillər
- ✓ sahədaxili və sahəxarici amillər

373. Sahənin rəqabətqabiliyyətliliyi dedikdə nə başa düşülür?

- ✓ sahənin daxili (yerli) və dünya bazarlarının tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı və həmin sahənin müəssisələrinin rəqabət gücü potensialının artırılması üçün şərait yaratmaq qabiliyyəti
- ölkədə il ərzində istehsal edilən ÜDM-də sahənin yüksək xüsusi paya malik olması
- sahənin dünya standartlarının tələblərinə cavab istehsal amillərinə malik olması

- sahənin yerli bazarların tələblərinə cavab verən mal və xidmətlər istehsalı qabiliyyəti
- bunların hamısı

374. Aşağıdakılardan hansı rəqabətqabiliyyətliliyin resurs üstünlüklərinə aiddir?

- ✓ bunların hamısı
- Coğrafi mövqe
- İxtisaslı işçi qüvvəsi
- Ölkədə təbii ehtiyatların mövcudluğu
- İqlim şərtləri

375. İstisadiyyatın hər hansı bir sahəsi aşağıdakılardan hansının hesabına rəqabət üstünlükləri əldə edə bilər?

- texnologiyaların tətbiqi və məhsulların yaradılması, sahə müəssisələrinin strateji inkişaf potensialının formalaşdırılması yolu ilə sahədə resurslardan istifadə effektivliyinin aşağı olması
- bunların hamısı
- ✓ sahə müəssisələrinin fəaliyyət göstərdikləri ölkənin resurslarına (istehsal amillərinə) çıxış (onları əldə edə bilmə) imkanlarının rəqib sahələrlə, habelə digər ölkələrin müvafiq sahələrinin müəssisələri ilə müqayisədə daha geniş olması
- geniş və səmərəli beynəlxalq əlaqələrə və inteqrasiyaya malik ölkənin olması
- texnoloji və marketing tədqiqatlarına əlçatanlığın aşağı olması

376. Aşağıdakılardan hansı sahələrarası rəqabətin predmeti ola bilər?

- ✓ bunların hamısı
- istehlakçı
- investisiyalar
- kapital resursları
- iş qüvvəsi

377. M. Porterin qeyd edir ki, "...rəqiblərlə mübarizədə firmanın uğuru, hər şeydən əvvəl, _____ asılıdır". Bu fikri tamamlayın:

- ✓ ölkədə işlərin vəziyyətindən
- rəqiblərin durumundan
- sahənin inkişaf mərhələsindən
- firmanın menecmentindən
- firmanın malik olduğu resurslardan

378. Rəqabətqabiliyyətlilik məsələləri üzrən tanınmış mütəxəssis hesab olunur:

- A. Smit
- Q. Menkyu
- ✓ M. Porter
- C. Keyns
- M. Fridman

379. Rəqabətqabiliyyətlilik aşağıdakı iqtisadi obyektlərdən hansının əlaməti ola bilər?

- sahələr
- ölkələr
- ✓ bunların hamısı
- firmalar
- ev təsərrüfatları

380. Ən ümumi şəkildə "rəqabətqabiliyyətlilik" nədir?

- ən müasir və güclü avadanlıqlara və heyətə malik olmaqdır
- ən müasir texnologiyalara, böyük insan və maliyyə resurslarına malik olmaqdır
- ✓ bəhəsləşmədə (yarışmada, mübarizədə) qalib gəlmək üçün potensialın mövcudluğu
- daha çox məhsul ixrac etməyi bacarmaqdır

- bəhsləşmədə rəqiblərini sıradan çıxarmaq üçün potensialın mövcudluğudur

381. Aşağıdakılardan hansı ölkəmizdə sənaye sahələrinin rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılmasını zərur edir?

- √ bunların hamısı
- yerli istehsal mallarının ixracının artmasına nail olunması
- qeyri-neft sənayesi sahələrinin inkişafının təmin edilməsi
- iqtisadi artımın neft gəlirlərindən asılılığının azaldılması
- ölkə iqtisadiyyatının və ixracının şaxələndirilməsi

382. Azərbaycan sənayesinin hansı sahəsi beynəlxalq səviyyədə rəqabətqabiliyyətli hesab edilir?

- √ neft-qaz sənayesi
- maşınqayırma sahəsi
- yüngül sənaye
- qida məhsulları istehsalı
- neftayırma və neft emalı sənayesi

383. 2005-2015-ci illər dövründə Azərbaycan sənayesinin əsas inkişaf sahəsi hansı olub?

- √ neft-qaz sənayesi
- bütün sahələr bərabər inkişaf edib
- qeyri-neft sektoru
- neft emalı sənayesi
- emal sənayesi

384. Müasir dünya iqtisadiyyatında olan rəqabəti necə xarakterizə etmək olar?

- √ qlobal dinamik rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- qlobal xalis rəqabət
- xalis rəqabət
- qlobal sabit rəqabət

385. Aşağıdakılardan hansı formal institutlara aid deyil?

- √ adət-ənənələr
- müqavilələr, təlimatlar
- fərman, sərəncam və qərarlar
- qanunlar
- konstitusiya

386. Aşağıdakılardan hansı makroiqtisadi və maliyyə sabitliyini təmin edən institutlara aiddir?

- √ pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları
- effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi
- pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdislər

387. Aşağıdakılardan hansı bazarların formalaşmasını və sağlam fəaliyyətini təmin edən institutlara aiddir?

- √ effektiv siyasi güc, parlament, müstəqil məhkəmə sistemi
- bunların heç biri
- pensiya sistemləri, işsizlikdən müdafiə və digər sosial fondlar
- pul-kredit tənzimlənməsi və fiskal tənzimləmə institutları
- antiinhisar tənzimlənməsini, ətraf mühitin mühafizəsi institutları

388. Aşağıdakılardan hansıları institutlara aid deyil?

- √ dövlətin büdcə və pul-kredit siyasətini müəyyən edən amillər
- konstitusiyə, qanunlar, fərman, sərəncam və qərarlar, müqavilələr, təlimatlar və s.
- qeyri-formal (yazılmamış, amma cəmiyyət üzvlərinin əməl etdikləri) davranış kodeksləri, adət-ənənələr, vərdişlər
- müəyyən edilmiş qaydalardan kənarlaşma xarakterli davranışların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üzrə prosedurlar
- qanun və qaydalar formasında olan formal (yazılmış, təyin edilmiş) məhdudiyətlər

389. D. Norta görə “institutlar” nədir?

- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində dövlət və firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- bazar fəaliyyətində tələblə təklifin tarazlıq halına gətirən davranış çərçivələridir
- √ bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etdikləri davranış çərçivələridir
- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində insanların əməl etmədikləri davranış çərçivələridir
- bir-birləri ilə qarşılıqlı fəaliyyətlərində firmaların əməl etdikləri davranış çərçivələridir

390. D.Nortun institusional dəyişikliklərə dair beş tesizindən biri aşağıda yanlış verilib. Yanlış verilən tezis hansıdır?

- √ Texniki tərəqqi faydanı maksimumlaşdırmaq üçün zəruri olan iqtisadi inkişafın xarakterini və növlərini diktə edir
- Miqyas artımından qənaət, komplementarlıq və institusional formaların şəbəkə “uğursuzluq”ları institusiona dəyişiklikləri inkremental və keçilmiş inkişaf yolundan asılı edir
- Rəqabət təşkilatları davamlı olaraq bilik və bacarıqların artırılmasına sərmayə qoymağa vadar edir. Fərdlər və təşkilatlar tərəfindən əldə olunan bilik və bacarıqlar alternativ imkanlarındaha dərin anlamını formalaşdırır ki, bu da institutların dəyişilməsinə aparır
- İnstitusional dəyişikliklər üçün həlledici olan özünün məhdudluq problemi və bununla bağlı olan rəqabəti ilə iqtisadi mühitdə institutlar və təşkilatlar arasında fasiləsiz qarşılıqlı fəaliyyət hesab olunur
- Bütün bunların necə anlaşılması fəaliyyət göstərən şəxslərin mentalitetindən doğur

391. Bu, son illər ölkəmizdə investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün tətbiq edilən tədbirdir:

- √ "İnvestisiya təşviqi sənədi”nin verilməsi
- Təsərrüfat subyektlərinin qeydiyyatında “Bir pəncərə” sisteminin tətbiqi
- Bütün müəssisələrin vergidən azad edilməsi
- Ümumi vergi amnistiyasının verilməsi
- Vergi ödəyicilərinin vergi borclarının qismən silinməsi

392. Doing Business (Biznesə başlama) İndeksi hansı tezliklə hazırlanır?

- 3 ildən bir
- 5 ildən bir
- √ hər il (ildə bir dəfə)
- ildə 2 dəfə
- 2 ildən bir

393. İqtisadi Azadlıq İndeksinin hesablanması zamanı aşağıdakı göstəricilər qrupunun hansından istifadə edilmir?

- bazarların açıqlığı
- hökumətin məhdudluğu
- qanunun aliliyi
- √ resursların məhdudluğu
- tənzimləmənin səmərəliliyi

394. Bunlardan hansı cəmiyyətin institusional quruluşuna daxil deyil?

- qanunçuluğa əməl edilməsinin təminatı sistemi
- √ texniki və texnoloji amillər
- hüquqi sistem
- siyasi quruluş və hakim ideologiyalar
- hakimlik və məhkəmə sistemi

395. İnstitusionalizmə görə, ölkənin kasıblığı bununla bağlıdır:

- savadsızlıq və əhalinin mentaliteti

- təbii resursların azlığı və əhali artıqlığı
- ✓ institusional məhdudiyətlər və stimula çatışmazlığı
- resursların məhdudluğu və qıtlıq
- işsizlik və bədxərclik

396. Stimulları yaradan nədir?

- ✓ institutlar və cəmiyyətin institusional strukturu
- texniki tərəqqi
- texnologiyanın inkişaf səviyyəsi
- təhsil və maarifləndirmə
- resursların məhdudluğu

397. İnstitusionalizmdə stimullara xüsusi önəm verilir, ona görə ki:

- insanlar stimullara reaksiya verirlər
- stimullar yeni fürsətlərə yol açır
- stimullar faydanı maksimumlaşdırmaq üçün zəruri olan bilik və bacarıqların xarakterini və növlərini diktə edir
- stimullar cəmiyyətin bu və ya başqa istiqamətdə inkişafının bünövrəsini təşkil edir
- ✓ bunların hamısı

398. İnstitusionalizm iqtisadi artımın başlıca amili nəyi hesab edir?

- cəmiyyətin malik olduğu istehsal üsulunu və texnologiyanın inkişaf səviyyəsini
- bunların hamısını
- ölkə iqtisadiyyatının strukturunu və resursların mobilliyini
- ✓ cəmiyyətin institusional strukturu, onun yaratdığı stimullar və bu stimulların saxlanılmasına onun təsirini
- cəmiyyətin malik olduğu resursları və bunlardan istifadə səviyyəsini

399. D.Nortun institusional dəyişikliklərə dair beş tesizindən biri aşağıda yanlış verilib. Yanlış verilən tezis hansıdır?

- ✓ Bütün bunların necə anlaşılması cəmiyyətin istifadə etdiyi texnika və texnologiyanın səviyyəsindən asılıdır
- Miqyas artımından qənaət, komplementarlıq və institusional formaların şəbəkə "uğursuzluq"ları institusional dəyişiklikləri inkremental və keçilmiş inkişaf yolundan asılıdır
- İnstitusional strukturun təmin etdiyi stimullar uğuru (faydanı) maksimumlaşdırmaq üçün zəruri olan bilik və bacarıqların xarakterini və növlərini diktə edir
- Rəqabət təşkilatları davamlı olaraq bilik və bacarıqların artırılmasına sərmayə qoymağa vadar edir. Fərdlər və təşkilatlar tərəfindən əldə olunan bilik və bacarıqlar alternativ imkanlarındaha dərin anlamını formalaşdırır ki, bu da institutların dəyişilməsinə aparır
- İnstitusional dəyişikliklər üçün həlledici olan özünün məhdudluq problemi və bununla bağlı olan rəqabəti ilə iqtisadi mühitdə institutlar və təşkilatlar arasında fasiləsiz qarşılıqlı fəaliyyət hesab olunur

400. D.Nortun institusional dəyişikliklərə dair beş tesizindən biri aşağıda yanlış verilib. Yanlış verilən tezis hansıdır?

- İnstitusional strukturun təmin etdiyi stimullar uğuru (faydanı) maksimumlaşdırmaq üçün zəruri olan bilik və bacarıqların xarakterini və növlərini diktə edir
- Miqyas artımından qənaət, komplementarlıq və institusional formaların şəbəkə "uğursuzluq"ları institusional dəyişiklikləri inkremental və keçilmiş inkişaf yolundan asılıdır
- ✓ İnstitusional dəyişikliklər üçün həlledici olan texnika və texnologiyaların inkişaf səviyyəsi hesab olunur
- Rəqabət təşkilatları davamlı olaraq bilik və bacarıqların artırılmasına sərmayə qoymağa vadar edir. Fərdlər və təşkilatlar tərəfindən əldə olunan bilik və bacarıqlar alternativ imkanlarındaha dərin anlamını formalaşdırır ki, bu da institutların dəyişilməsinə aparır
- Bütün bunların necə anlaşılması fəaliyyət göstərən şəxslərin mentalitetindən doğur

401. Bunlardan hansı istehsal amillərinin qiymətlərinin strukturunda dəyişikliklərə səbəb ola bilər?

- texniki tərəqqi
- yeni bazarların açılması
- əhəlinin artımı
- yeni məhsul növlərinin yaranması
- ✓ bunların hamısı

402. Aşağıdakıların hansında müəyyən institusional ierarxiyaya (yuxarı qəbildən olan - aşağı qəbildən olan normalar) təmin olunub?

- fərman – qanun – inzibati akt – qərar - əmr
- konstitusiya – qanun – inzibati akt – qərar - fərman
- konstitusiya – fərman – qanun - qərar - inzibati akt
- ✓ konstitusiya – qanun – fərman - qərar - inzibati akt
- qanun - fərman - konstitusiya - qərar - inzibati akt

403. Formal və qeyri-formal institutlar institutların dəyişilməsi haqqında olan aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıdır?

- ✓ həm formal, həm də qeyri-formal institutlar və onların qorunması mexanizmləri əsasən dövlət tərəfindən qurulur (müəyyən edilir) və qorunur
- formal institutlar və onların qorunması mexanizmləri şüurlu şəkildə, özü də əsasən dövlət tərəfindən qurulur (müəyyən edilir) və qorunur
- qeyri-formal normalarda (məhdudiyyətlərdə) dəyişikliklər tədricən baş verir
- formal institutlarda dəyişikliklər bu və ya başqa siyasi yaxud hüquqi qərarlar qəbul etməklə bir anda baş verə bilər
- qeyri-formal institutlar spontan şəkildə, kiminsə şüurlu istəyindən asılı olmayaraq yaranır

404. D. Norta görə, iqtisadi inkişaf prosesini anlamaq üçün açar rolunu oynayan məhz:

- ✓ institusional dəyişikliklərdir
- sosial dəyişikliklərdir
- sabit institutlardır
- institutların sabitliyidir
- siyasi dəyişikliklərdir

405. Bunlardan hansı bazarı legitimləşdirən institutlar və müvafiq təşkilatlara aiddir?

- effektiv siyasi güc və parlament
- antiinhisar tənzimlənməsi və ətraf mühitin mühafizəsi
- mülkiyyət hüquqlarının dəqiqləşdirilməsi və qorunması
- ✓ pensiya sistemləri və işsizlikdən müdafiə fondları
- pul-kredit tənzimlənməsi (mərkəzi banklar) və fiskal tənzimləmə

406. Bunlardan hansı makroiqtisadi və maliyyə sabitliyini təmin edən institutlara və müvafiq təşkilatlara aiddir?

- bunların hamısı
- effektiv siyasi güc və parlament
- ✓ pul-kredit tənzimlənməsi (mərkəzi banklar) və fiskal tənzimləmə
- pensiya sistemləri və işsizlikdən müdafiə fondları
- antiinhisar tənzimlənməsi və ətraf mühitin mühafizəsi

407. Bunlardan hansı bazarların formalaşmasını və sağlam fəaliyyətini təmin edən institutlara və müvafiq təşkilatlara aid deyil?

- mülkiyyət hüquqlarının dəqiqləşdirilməsi və qorunması
- ✓ antiinhisar tənzimlənməsi
- effektiv siyasi güc
- müstəqil məhkəmə sistemi
- parlament

408. Aşağıdakılardan hansı institutların təsnifat qrupuna aiddir?

- Bazarların “uğursuzluqları”nı tənzimləyən institutlar
- Makroiqtisadi və maliyyə sabitliyini təmin edən institutlar
- Bazarı legitimləşdirən institutlar
- ✓ bunların hamısı
- Bazarların formalaşmasını və sağlam fəaliyyətini təmin edən institutlar

409. Bunlardan hansı dövlətin vəzifələrində daxil deyil?

- müqavilələrə əməl edilməsinin təmin edilməsi
- müvafiq institutların davamlılığını təmin edən təşkilatların yaradılması və onların fəaliyyətinin təşkili

- cəmiyyətin institusional strukturunun yaradılması
- mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiyası (dəqiqləşdirilməsi)
- ✓ bazarlarda qiymət tarazlığının təmin edilməsi

410. İnstitusionalizmə görə dövlətin əsas funksiyası nədir?

- institusional dəyişikliklərin istiqamətini təyin etmə funksiyası
- ✓ sövdələşən tərəflərin heç biri ilə maraqları üst-üstə düşməyən üçüncü tərəf funksiyası
- mənfəəti maksimumlaşdırmaq funksiyası
- istehsalın təşkili funksiyası
- müqavilələri təyin etmə funksiyası

411. Opportunist davranış xərcləri dedikdə nə başa düşülür?

- firmanın yerləşdirmə yerinin müəyyən edilməsi və zəruri icazələrin alınması xərcləri
- ✓ aldatma, saxtakarlıq, razılaşmalara əməl edilməməsi və buna oxşar başqa davranışların yaratdığı xərclər
- müqavilələrin, qanun və qaydaların yaradılması ilə bağlı xərclər
- müqavilələrə, qanun və qaydalara əməl edilməsinə nəzarətin təşkili ilə bağlı xərclər
- istehsal və satış xərclərinin hamısı

412. Aşağıdakıların hansı transaksiya xərclərinə aid deyil?

- ✓ xammal və materialların alınması və nəql edilməsi xərcləri
- sazişlərə əməl edilməsinə nəzarət xərcləri
- opportunist davranış xərcləri
- bunların heç biri
- sövdələşmələrin aparılması xərcləri

413. Aşağıdakılardan hansı təşkilatlara aid deyil?

- ✓ qanunlar
- siyasi partiyalar
- dövlət idarəetmə xidmətləri (qurumları)
- həmkarlar ittifaqları
- dini qurumlar

414. Aşağıdakılardan hansı təşkilatlara aiddir?

- ✓ firmalar
- müqavilələr
- sazişlər
- təlimatlar
- qanunlar

415. İnstitutlar nədir?

- insanlar aralarındakı qarşılıqlı fəaliyyətlər üçün məhdudiyətləri müəyyən edən və bunları icra edən elmi-praktik xarakterli tədris müəssisələridir
- bunların hamısı
- ✓ insanların öz aralarındakı qarşılıqlı fəaliyyətləri üçün müəyyən etdikləri məhdudiyətləri əks etdirir
- öz aralarında ümumi maraqlarla bağlı olan fərdlər qrupundan ibarətdir
- insanların öz aralarındakı qarşılıqlı fəaliyyətləri üçün müəyyən etdikləri məhdudiyətləri yerinə yetirilməsini təmin etmək üçün yaradılmış qurumlardır

416. Aşağıdakılardan hansı qeyri-formal məhdudiyətlərə (institutlara) aiddir:

- konstitusiya
- sərəncam və qərarlar
- təlimatlar
- qanunlar

✓ vərdişlər

417. D. Nort institutlara aid edir:

✓ qeyd edilənlərin hər üçü

- qeyri-formal məhdudiyyətlər
- müəyyən edilmiş qaydalardan kənarlaşma xarakterli davranışların aşkar edilməsi və aradan qaldırılması üzrə prosedurlar
- qanun və qaydalar formasında olan formal məhdudiyyətlər
- heç biri

418. Aşağıdakılardan kimi institusionalizmin əsas simalarından biri hesab olunur?

✓ Duqlas Nort

- Adam Smit
- Maykl Porter
- Con Keyns
- Milton Fridman

419. İnstitusionalizmin tədqiqat sahəsi hansıdır?

- institusional təkamülün (dəyişikliklərin) analizi
  - bunların heç biri
  - institusional mühitin və iqtisadi agentlərin davranışlarına onun təsirinin analizi
- ✓ qeyd edilənlərin üçü də
- müqavilə və sazişlərinin (iqtisadi təşkilatların) analizi

420. Azərbaycanda dövlət-biznes əməkdaşlığı kimi imzalanan ilk hasilatın pay bölgüsü sazişi sənayenin hansı sahəsində fəaliyyəti nəzərdə tuturdu?

- neft emalı sənayesi
  - qara metallurgiya sənayesi
  - dağ-mədən sənayesi
- ✓ neft-qaz hasilatı sənayesi
- əlvan metallurgiya sənayesi

421. Qanuna uyğun olaraq, TİT modelinin hansı sahələrdə tətbiqi sənayenin inkişafına təkan verə bilər?

✓ bunların hamısı

- yüksək texnologiyalara əsaslanan avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərinin qurulması
- informasiya texnologiyaları sahəsində mühüm sistemlərin yaradılması
- xüsusi iqtisadi zonaların yaradılması
- sənaye parklarının və yüksək texnologiya parklarının yaradılması

422. “Bakelektrikşəbəkə” SC (dövlət müəssisəsi) hansı özəl qurumun idarəetməsinə verilmişdi?

✓ Türkiyənin “Barmek Holding A.Ş.” şirkətinin

- Böyük Britaniyanın “BP” şirkətinin
- Türkiyənin “Bayvo” şirkətinin
- Rusiyanın “Rusenergo” şirkətinin
- Almaniyanın “Simens” şirkətinin

423. “Dövlət müəssisələrinin (obyektlərinin) müqavilə əsasında idarəetməyə verilməsi haqqında Əsasnamə”yə uyğun olaraq Azərbaycanda ilk dəfə özəl sektorun idarəetməsinə verilən dövlət müəssisəsi hansı olub?

✓ “Bakelektrikşəbəkə” SC

- “Azərenerji” ASC
- SOCAR
- Bakı Metropoliteni
- “Azəriqaz” QSC

424. Azərbaycanca dövlət-biznes əməkdaşlığı kimi imzalanmış ilk hasilatın pay bölgüsü sazişi hansı olub?
- √ “Əsrin müqaviləsi” kimi tanınan “Azəri-Çıraq-Günəşli” sazişi
  - Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İcra boru kəmərinin çəkilməsi layihəsi
  - “Bakelətrikşəbəkə”nin “Barmek”in idarəetməsinə verilməsi sazişi
  - bunların heç biri
  - “Şahdəniz” HPBS
425. Azərbaycanca dövlət-biznes əməkdaşlığı sahəsində indiyədək ən çox tətbiq edilən əməkdaşlıq forması hansıdır?
- √ hasilatın pay bölgüsü sazişləri
  - konsessiya sazişi
  - TİT modeli
  - icarə müqaviləsi
  - dövlət müəssisələrinin idarəetməyə verilməsi
426. Azərbaycanca ilk hasilatın pay bölgüsü sazişi nə vaxt imzalanıb?
- √ 1994-cü ildə
  - 2000-ci ildə
  - 2003-cü ildə
  - 2005-ci ildə
  - 1996-cı ildə
427. Azərbaycanca dövlət-biznes əməkdaşlığının ilk dəfə tətbiq olunan forması hansıdır?
- √ hasilatın pay bölgüsü sazişləri
  - konsessiya sazişi
  - TİT modeli
  - bunların heç biri
  - dövlət müəssisələrinin idarəetməyə verilməsi
428. Qanunda tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrini “TİT” modelinə uyğun həyata keçirən investora hansı güzəştlər tətbiq edilir?
- √ həyata keçirdiyi fəaliyyətlə bağlı dövlət rüsumlarından və yığımlardan azaddır
  - ixrac təşviqi tətbiq olunur
  - 7 il müddətinə bütün vergilərdən azaddır
  - bunların hamısı
  - “investisiya təşviqi sənədi” verilir
429. Qanuna əsasən, TİT modeli üzrə investor tərəfindən həyata keçirilmiş investisiya layihələrinin predmeti olan tikinti və infrastruktur obyektləri müqavilədə nəzərdə tutulmuş müddət başa çatdıqdan sonrasələhiyyətli orqanın idarəçiliyinə necə verilir?
- √ bütün borc və öhdəliklərdən azad, amortizasiya nəzərə alınmaqla təyinatı üzrə istifadəyə yararlı vəziyyətdə və əvəzsiz olaraq
  - bütün borc və öhdəlikləri nəzərə alınmaqla bazar dəyəri əsasında
  - müsabiqə əsasında satışa çıxarılmqla
  - tender yolu ilə
  - bütün borc və öhdəliklərlə birlikdə təhvil verilir
430. İntestisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Qanununa əsasən “TİT” modeli üzrə müqavilədə investorun öhdəlik götürdüyü tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinin müddəti müəyyənləşdirilərkən hansı amil nəzərə alınmalıdır?
- √ bunların hamısı
  - layihənin xüsusiyyətləri
  - investisiyanın məbləği
  - obyektlərin idarə olunma prinsipləri
  - investisiya xərclərinin (əldə ediləcəklər daxil olmaqla) və investisiya məqsədi ilə götürülmüş kreditlərin geri qaytarılması müddəti

431. Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda “TİT” modelinə uyğun bağlanan müqavilələrin müddəti nə qədər müəyyən edilib?
- √ 49 ildən artıq ola bilməz
  - 25 il
  - 25 il + 5 il
  - 100 il
  - 10 il
432. Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda hansı obyektlərə TİT modelinə uyğun investisiyanın cəlb edilməsini nəzərdə tutur?
- √ bunların hamısı
  - kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarük anbarları və bu tipli digər obyektlər
  - xüsusi iqtisadi zonalar, mülki məqsədlərlə istifadə edilən dəniz və hava limanları, yük, sərnişindaşıma və yaxta limanlarından ibarət komplekslər
  - nəqliyyat yolları, avtovağzal kompleksləri, stansiyalar, funikulyor və qaldırıcı sistemlər, logistika mərkəzləri, yeraltı və yerüstü avtomobil dayanacaqları, metro xətləri və stansiyaları
  - sənaye parkları, yüksək texnologiya parkları, aqroparklar, yüksək texnologiyalara əsaslanan avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemləri və informasiya texnologiyaları sahəsində digər sistemlər
433. Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununda hansı obyektlərə TİT modelinə uyğun investisiyanın cəlb edilməsini nəzərdə tutur?
- √ bunların hamısı
  - su anbarları, sutəmizləmə qurğuları, suvarma, içməli və məişət su, habelə kanalizasiya sistemləri, o cümlədən magistral qaz kəmərləri, yeraltı qaz anbarları, şəhərdaxili qaz şəbəkələri
  - kommersiya məqsədli binalar, topdansatış bazarları, fabriklər və zavodlar
  - idman mərkəzləri, yataqxanalar, istirahət və əyləncə parkları
  - körpülər, tunellər
434. “Dövlət müəssisələrinin (obyektlərinin) müqavilə əsasında idarəetməyə verilməsi haqqında Əsasnamə” nə vaxt qəbul edilib?
- √ 1996-sı ildə
  - 2000-ci ildə
  - 2005-ci ildə
  - 2006-cı ildə
  - 1994-cü ildə
435. Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu nə vaxt qəbul edilib?
- 1996-cı ildə
  - √ 2016-cı ildə
  - 2010-cu ildə
  - 2006-cı ildə
  - 2000-ci ildə
436. Dövlət müəssisənin idarəetməyə verilməsi hansı yolla həyata keçirilə bilər?
- √ qeyd edilən hər üç üsulla
  - müəssisənin idarə edilməsinə dair müqavilənin bağlanması üzrə qapalı müsabiqə keçirilməsi yolu ilə
  - konkret iddiaçının təklifinin qəbul olunması və müəssisənin idarə edilməsinə dair onunla müqavilənin bağlanması yolu ilə
  - bunların heç biri
  - müəssisənin idarə edilməsinə dair müqavilənin bağlanması üzrə açıq müsabiqə keçirilməsi yolu ilə
437. “Dövlət müəssisələrinin (obyektlərinin) müqavilə əsasında idarəetməyə verilməsi haqqında Əsasnamə”yə görə hansı dövlət müəssisələri idarəetməyə verilə bilər?
- √ obyektin özəlləşdirilməsi yaiqtisadi cəhətdən məqsədəuyğun olmadıqda, ya da zaman baxımından (məsələn, strateji əhəmiyyətinə görə) özəlləşdirilməsi hələ məqsədəuyğun hesab edilmədikdə
  - dövlət başçısının müəyyən etdiyi siyahıya adı düşdükdə

- dövlət qurumlarının özləri müəssisənin fəaliyyətini təşkil edə bilmədikdə
- investorlar üçün böyük maraq doğuran dövlət müəssisələrinin rəhbərləri bununla bağlı rəsmi müraciət etdikdə
- iri dövlət müəssisələri müflis elan edildikdə

438. Azərbaycanca dövlət-biznes əməkdaşlığının hüquqi bazasını formalaşdıran ikl normativ akt hansı olub?

- ✓ Dövlət müəssisələrinin (obyektlərinin) müqavilə əsasında idarəetməyə verilməsi haqqında Əsasnamə
- İnvestisiya fəaliyyəti haqqında Qanun
- Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi
- Hasilatın Pay Bölgüsü sazişləri haqqında Qanun
- Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında Qanun

439. Dövlət-biznes əməkdaşlığını tənzimləyən bu qanunlardan hansı Azərbaycanda qəbul edilib?

- Konsessiyalar haqqında
- Qeyd edilənlərin hər üçü
- Heç biri
- Hasilatın Pay Bölgüsü sazişləri haqqında
- ✓ Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında

440. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının mexanizmlərindən deyil?

- ✓ tikinti – emal – satış – təhvil
- Tikinti – təhvil - istismar/idarəetmə
- Tikinti - sahiblik - istismar/idarəetmə - təhvil
- Tikinti - istismar/idarəetmə - təhvil
- Əldəetmə - tikinti - istismar/idarəetmə

441. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının mexanizmlərindən deyil?

- Tikinti – icarə - istismar/idarəetmə - təhvil
- Layihələndirmə - tikinti - sahiblik - istismar/idarəetmə - təhvil
- Tikinti - istismar/idarəetmə - təhvil
- İstismar hüququ
- ✓ Yenilik – tətbiq – sınaq – istehsal – satış

442. Dövlət-biznes əməkdaşlığının mexanizmləri bunlardan hansıdır?

- ✓ bunların hamısı
- Layihələndirmə - tikinti – maliyyələşdirmə - istismar/idarəetmə
- Layihələndirmə - tikinti - sahiblik - istismar/idarəetmə - təhvil
- Tikinti - istismar/idarəetmə- xidmət -təhvil
- Tikinti - sahiblik - istismar/idarəetmə

443. Dövlət-biznes əməkdaşlığının mexanizmləri bunlardan hansıdır?

- Tikinti – təhvil - istismar/idarəetmə
- ✓ bunların hamısı
- Əldəetmə - tikinti - istismar/idarəetmə
- Tikinti - sahiblik - istismar/idarəetmə - təhvil
- Tikinti - istismar/idarəetmə - təhvil

444. Dövlət və biznes arasında olan birgə müəssisə və ya kapitalda iştirak əməkdaşlığının əlaməti budur:

- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- ✓ bu halda birgə kapitalın strukturundan və xarakterindən asılı olaraq ya səhmdar cəmiyyəti, ya da tərəflərin pay iştirakı ilə birgə müəssisə yardıla bilər
- mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır

- dövlət - müqavilənin predmeti olan əmlakın tam hüquqlu sahibi kimi - öz funksiyalarının icrasını müqavilə çərçivəsində müəyyən müddətə özəl tərəfdaşa həvalə edir və obyektin normal fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədi ilə səlahiyyətlərinin bir hissəsini onunla bölüşür
- bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır

445. Bunlardan hansı dövlət və biznes arasında hasilatın (məhsulun) pay bölgüsü sazişlərini xarakterizə edən əlamətdir?

- ✓ bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır
- mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşıdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır
- bu halda birgə kapitalın strukturundan və xarakterindən asılı olaraq ya səhmdar cəmiyyəti, ya da tərəflərin pay iştirakı ilə birgə müəssisə yardıla bilər
- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- dövlət - müqavilənin predmeti olan əmlakın tam hüquqlu sahibi kimi - öz funksiyalarının icrasını müqavilə çərçivəsində müəyyən müddətə özəl tərəfdaşa həvalə edir və obyektin normal fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədi ilə səlahiyyətlərinin bir hissəsini onunla bölüşür

446. Bunlardan hansı dövlət və biznes arasında konsessiya müqaviləsini xarakterizə edən əlamətdir?

- mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşıdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır
- ✓ heç biri
- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır
- bu halda birgə kapitalın strukturundan və xarakterindən asılı olaraq ya səhmdar cəmiyyəti, ya da tərəflərin pay iştirakı ilə birgə müəssisə yardıla bilər

447. Bunlardan hansı dövlət və biznes arasındakonsessiya müqaviləsini xarakterizə edən əlamətdir?

- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşıdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır
- bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır
- bu halda birgə kapitalın strukturundan və xarakterindən asılı olaraq ya səhmdar cəmiyyəti, ya da tərəflərin pay iştirakı ilə birgə müəssisə yardıla bilər
- ✓ dövlət - müqavilənin predmeti olan əmlakın tam hüquqlu sahibi kimi - öz funksiyalarının icrasını müqavilə çərçivəsində müəyyən müddətə özəl tərəfdaşa həvalə edir və obyektin normal fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədi ilə səlahiyyətlərinin bir hissəsini onunla bölüşür

448. Dövlət və biznes arasında icarə müqaviləsi bunla xarakterizə olunur?

- bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır
- dövlət - müqavilənin predmeti olan əmlakın tam hüquqlu sahibi kimi - öz funksiyalarının icrasını müqavilə çərçivəsində müəyyən müddətə özəl tərəfdaşa həvalə edir və obyektin normal fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədi ilə səlahiyyətlərinin bir hissəsini onunla bölüşür
- mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşıdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır
- ✓ dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- bu halda birgə kapitalın strukturundan və xarakterindən asılı olaraq ya səhmdar cəmiyyəti, ya da tərəflərin pay iştirakı ilə birgə müəssisə yardıla bilər

449. Bunlardan hansı dövlət və biznes arasında ictimai baxımdan əhəmiyyətli və faydalı fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə bağlanmış müqavilələrin xarakterik əlamətidir?

- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- dövlət öz mülkiyyətini müqavilə əsasında biznes strukturuna müəyyən ödəniş müqabilində müvəqqəti istifadə üçün təqdim edir
- bu halda layihə çərçivəsində yaradılmış məhsulun bir hissəsi sazişin şərtlərinə uyğun olaraq dövlətə və ya onun təmsilçisinə çatır
- ✓ mülkiyyət hüququ özəl partnyora keçmir, xərcləri və riskləri dövlət qarşılayır, biznes partnyorun marağı müqavilədə razılaşıdırılmış şəkildə gəlirlərin bir hissəsinin alınmasıdır
- dövlət - müqavilənin predmeti olan əmlakın tam hüquqlu sahibi kimi - öz funksiyalarının icrasını müqavilə çərçivəsində müəyyən müddətə özəl tərəfdaşa həvalə edir və obyektin normal fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədi ilə səlahiyyətlərinin bir hissəsini onunla bölüşür

450. Dövlət və biznes arasında ictimai baxımdan əhəmiyyətli və faydalı fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə bağlanmış müqavilələr əsasən hansı işləri əhatə edə bilər?

- ✓ ictimai əhəmiyyətli tənzimləyici qərarların qəbul edilməsi
- ictimai xidmətlərin göstərilməsinə yönələn qurumların idarə edilməsi
- dövlət ehtiyacları üçün məhsulların alınması
- texniki xidmətlərin göstərilməsi
- ictimai xidmətlərin göstərilməsinə yönələn işlərin icrası

451. Dövlət və biznes arasında ictimai baxımdan əhəmiyyətli və faydalı fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə bağlanmış müqavilələr əsasən hansı işləri əhatə edə bilər?

- ✓ bunların hamısı
- ictimai xidmətlərin göstərilməsinə yönələn qurumların idarə edilməsi
- dövlət ehtiyacları üçün məhsulların alınması
- texniki xidmətlərin göstərilməsi
- ictimai xidmətlərin göstərilməsinə yönələn işlərin icrası

452. Aşağıdakılardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının formalarındandır?

- ✓ Bunların hamısı
- İcarə
- Konsessiya
- Hasilatın pay bölgüsü sazişləri
- Dövlət və biznes arasında ictimai baxımdan əhəmiyyətli və faydalı fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi məqsədi ilə bağlanmış müqavilələr

453. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının xarakterik özəlliklərini əks etdirir?

- ✓ Əməkdaşlıq edən tərəflər dövlət maraqlarının reallaşdırılmasına yönəlmiş ümumi məqsəd və vəzifələrə malik olmalıdır
- Tərəflərin münasibətlərinin rəsmi sənədlərdə (müqavilələrdə) əks etdirilməsi dövlətin istəyindən asılıdır
- Tərəflərin münasibətləri əməkdaşlıq, yəni bərabərhüquqlu xarakter daşıya bilməz
- Əməkdaşlıq edən tərəflər əsasən biznesin maraqlarına yönəlmiş ümumi məqsəd və vəzifələrə malik olmalıdır
- Əməkdaşlıqda üstün hüquqa malik tərəf dövlətdir

454. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının xarakterik özəlliklərini əks etdirmir?

- ✓ Belə əməkdaşlıqda 2 tərəf olsa da, dövlət hər zaman üstün hüquqlara malikdir
- Tərəflər öz aralarında xərcləri və riskləri bölüşdürməlidirlər
- Tərəflərin münasibətləri əməkdaşlıq, yəni bərabərhüquqlu xarakter daşmalıdır
- Əməkdaşlığın iki tərəfi olur: dövlət və özəl sektor
- Tərəflər ümumi məqsədə çatmaq üçün öz səylərini birləşdirməlidirlər

455. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının xarakterik özəlliklərini əks etdirir?

- ✓ bunların hamısı
- Tərəflərin münasibətləri rəsmi sənədlərdə (müqavilələrdə) əks etdirilir
- Tərəflərin münasibətləri əməkdaşlıq, yəni bərabərhüquqlu xarakter daşmalıdır
- Əməkdaşlıq edən tərəflər dövlət maraqlarının reallaşdırılmasına yönəlmiş ümumi məqsəd və vəzifələrə malik olmalıdır
- Əməkdaşlığın iki tərəfi olur: dövlət və özəl sektor

456. Dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsiplərindən olan “ədalətlik prinsipi” nəyi nəzərdə tutur?

- ✓ biznes partnyorun seçimində obyektivliyə və tərəfsizliyə əməl olunması, dövlət və biznesin vicdanlılığa və qasılıqlı faydalılığa əsaslanan əməkdaşlığı, qanun qarşısında dövlət və biznesin bərabərliyi
- dövlət orqanları, onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən qanunlara və müvafiq hüquqi-normativ aktlara ciddi əməl olunması
- müsabiqə zamanı diskriminasiya və məhdudiyətlərin olmaması, əməkdaşlıq müqavilələrində iştirak edən tender iştirakçılarının bərabər yanaşmanın təmin edilməsi
- müsabiqə zamanı diskriminasiya və məhdudiyətlərin olması, əməkdaşlıq müqavilələrində iştirak edən tender iştirakçılarının bərabər yanaşmanın təmin edilməsi
- dövlət-biznes əməkdaşlığının bütün mərhələlərində informasiyanın əlçatanlığının təmin olunması

457. Dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsiplərindən olan “şəffaflıq prinsipi” nəyi nəzərdə tutur?

- ✓ dövlət-biznes əməkdaşlığının bütün mərhələlərində informasiyanın əlçatanlığının təmin olunması

- dövlət-biznes əməkdaşlığı zamanı tərəflərin azad şəkildə hüquq və məsuliyyətlərinin müəyyən olunması
- biznes partnyorun seçimində obyektivliyə və tərəfsizliyə əməl olunması, dövlət və biznesin vicdanlılığa və qasılıqlı faydalılığa əsaslanan əməkdaşlığı
- dövlət orqanları, onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən qanunlara və müvafiq hüquqi-normativ aktlara ciddi əməl olunması
- müsabiqə zamanı diskriminasiya və məhdudiyətlərin olmaması, əməkdaşlıq müqavilələrində iştirak edən tender iştirakçılarında bərabər yanaşmanın təmin edilməsi

458. Dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsiplərindən olan “rəqabətlik prinsipi”nəyi nəzərdə tutur?

- ✓ müsabiqə zamanı diskriminasiya və məhdudiyətlərin olmaması, əməkdaşlıq müqavilələrində iştirak edən tender iştirakçılarında bərabər yanaşmanın təmin edilməsi
- dövlət-biznes əməkdaşlığının bütün mərhələlərində informasiyanın əlçatanlığının təmin olunması
- biznes partnyorun seçimində obyektivliyə və tərəfsizliyə əməl olunması, dövlət və biznesin vicdanlılığa və qasılıqlı faydalılığa əsaslanan əməkdaşlığı
- dövlət-biznes əməkdaşlığı zamanı tərəflərin azad şəkildə hüquq və məsuliyyətlərinin müəyyən olunması
- dövlət orqanları, onların vəzifəli şəxsləri tərəfindən qanunlara və müvafiq hüquqi-normativ aktlara ciddi əməl olunması

459. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsipləri sırasına aid deyil?

- ✓ resursların məhdudluğu
- ekoloji təhlükəsizlik
- ictimai rəyin nəzərə alınması
- belə əməkdaşlığın həyata keçiriləcəyi obyekt və xidmətlərin siyahısının yüksək səviyyədə (prezident və ya hökumət tərəfindən) təsdiq olunmaqla ictimaiyyətə açıqlanması
- müqavilə azadlığı

460. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsipləri sırasına aiddir?

- ✓ İctimai rəyin nəzərə alınması
- Demokratik mərkəziyyət
- Korporativ idarəetmə
- Kollegial qərarvermə
- Fasiləsizlik

461. Bunlardan hansı dövlət-biznes əməkdaşlığının təşkili prinsipləri sırasına aiddir?

- ✓ bunların hamısı
- Ədalətlik
- Şəffəfliq
- Rəqabətlik
- Qanunun aliliyi

462. Bunlardan hansı dövlət-özəl sektor əməkdaşlığından dövlətin faydasını əks etdirir?

- ✓ özəl kapitalın, ilk növbədə, daxili investisiyaların dövlətin zəruri hesab etdiyi və ictimai əhəmiyyətli layihələrə cəlb edilməsi
- Kommersiya risklərinin azalması
- Özəl sektorun potensialının yüksəlməsi
- Böyük layihələrin idarə edilməsi ilə bağlı firmaların təcrübələrinin formalaşması
- Yeni investisiya imkanlarının (bazarlar, gəlirlər) yaranması

463. Dövlət-özəl sektor əməkdaşlığından biznesin faydası nə ola bilər?

- ✓ bunların hamısı
- Kommersiya risklərinin azalması
- Özəl sektorun potensialının yüksəlməsi
- Böyük layihələrin idarə edilməsi ilə bağlı təcrübələrin formalaşması
- Yeni investisiya imkanlarının (bazarlar, gəlirlər) yaranması

464. Hazırkı şəraitdə Azərbaycanda dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının tətbiqi hökumətə nə verə bilər?

- ✓ bunların hamısı

- Layihələrlə bağlı risklərin bir hissəsini özəl sektorla bölüşmək imkanı
- İstehsal və sosial infrastrukturunu inkişaf etdirmək
- Təqdim olunan ictimai xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- Neft gəlirlərinin azaldığı bir şəraitdə investisiya layihələrini özəl sektorun imkanları hesabına reallaşdırmaq

465. Bunlardan hansı dövlət-özəl sektor əməkdaşlığından dövlətin faydasını əks etdirir?

- ✓ bunların hamısı
- dövlət büdcəsinin yükü azaldılır
- müvafiq xidmətlərinin keyfiyyəti yüksəldiyindən istehlakçı məmnunluğunun artması dövlətə etimadı artırır
- Büdcə vəsaitlərinin istifadəsi zamanı şəffaflığı və hesabatlılığı təmin etməklə korrupsiyanın səviyyəsinin aşağı salır
- özəl kapitalın, ilk növbədə, daxili investisiyaların dövlətin zəruri hesab etdiyi və ictimai əhəmiyyətli layihələrə cəlb edilməsinə imkan yaranır

466. Dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının məqsədi:

- ✓ iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafının və əhalinin rifah halının yüksəlməsinin təmin edilməsi üçün dövlət və özəl sektorun resurslarından səmərəli istifadəni təmin etməkdir
- makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsidir
- ölkədə institusional mühiti yaxşılaşdırmaqla biznes mühiti təkmilləşdirməkdir
- ölkədə institusional mühiti yaxşılaşdırmaqla dövlət tənzimləməsinin səmərəliliyini artırmaqdır
- istehsal xərclərinin minimumlaşdırılması və firmaların mənfəətinin maksimumlaşdırılmasıdır

467. Müxtəlif ölkələrdə dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının geniş yayıldığı sektorlar hansılardır?

- ✓ yaşıl iqtisadiyyatla bağlı (ekoloji) layihələr
- qanunvericilik sənədlərinin işlənilməsi
- dövlət xidmətlərinin göstərilməsi
- bunları heç biri
- bazar araşdırmaları

468. Müxtəlif ölkələrdə dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının geniş yayıldığı sektorlar sırasında aşağıdakılardan hansı yoxdur?

- kommunal infrastrukturun qurulması və belə xidmətlərin göstərilməsi
- sosial infrastrukturun yaradılması
- nəqliyyat infrastrukturunun qurulması
- ✓ geniş istehlak mallarının istehsalı
- təhsil və səhiyyə xidmətlərinin göstərilməsi

469. Müxtəlif ölkələrdə dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının geniş yayıldığı sektorlar hansılardır?

- sosial infrastrukturun yaradılması
- təhsil və səhiyyə xidmətlərinin göstərilməsi
- ✓ bunların hamısı
- nəqliyyat infrastrukturunun qurulması
- kommunal infrastrukturun qurulması və belə xidmətlərin göstərilməsi

470. Dövlət-özəl sektor əməkdaşlığı məqsədilə yaradılan alyanslar haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı doğru deyil?

- adətən belə alyanslar konkret layihələrin həyata keçirilməsi məqsədi ilə yaradılır
- layihənin icrası başa çatandan sonra bu alyanslar fəaliyyətini dayandırır
- belə alyanslarda dövlət və özəl sektor bərabər hüquqlu tərəflər kimi iştirak edir
- adətən belə alyanslarmüəyyən bir müddət üçün (layihənin başa çatmasınadək) yaradılır
- ✓ adətən belə alyanslar dövlətin bütün layihələrini icra etmək üçün müddətsiz yaradılır

471. Dövlət-biznes (özəl sektor) dedikdə nə başa düşülür?

- böyük ictimai məzmun daşıyan layihələrin beynəlxalq təşkilatlarla birgə həyata keçirilməsi
- bunların hamısı

- böyük ictimai məzmun daşıyan layihələrin həyata keçirilməsi məqsədi ilə dövlət və dövlət müəssisələri arasında yaradılmış institusional və təşkilati alyans
- ✓ böyük ictimai məzmun daşıyan layihələrin həyata keçirilməsi məqsədi ilə dövlət və biznes arasında yaradılmış institusional və təşkilati alyans
- böyük ictimai məzmun daşıyan layihələrin biznes tərəfindən həyata keçirilməsi

472. Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası nə vaxt təsdiq edilib?

- 2013-cü ilin dekabrında
- ✓ 2012-ci ilin dekabrında
- 2011-ci ilin dekabrında
- 2013-cü ilin yanvarında
- 2012-ci ilin iyununda

473. Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində aşağıdakı istiqamətlərdən hansı yoxdur?

- Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi
- ✓ Azərbaycan Respublikasında yüngül və yeyinti sənayesi sahələrinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi
- Azərbaycan Respublikasının neft və qaz sənayesinin (kimya məhsulları daxil olmaqla) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi
- Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi
- Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi

474. Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələri hansı dövlət qurumu tərəfindən təsdiqlənib?

- ✓ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Prezident Administrasiyası
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
- Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi

475. Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələri nə vaxt təsdiq edilib?

- 2015-ci ilin dekabrında
- ✓ 2016-cı ilin dekabrında
- 2016-cı ilin yanvarında
- 2017-ci ilin yanvarında
- 2016-cı ilin martında

476. Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı hansı dövlət qurumu tərəfindən təsdiqlənib?

- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi
- ✓ Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
- Azərbaycan Respublikasının Prezident Administrasiyası
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

477. Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul olunub?

- ✓ 2014-cü ilin dekabrında
- 2014-cü ilin sentyabrında
- 2015-ci ilin martında
- 2015-ci ilin yanvarında
- 2014-cü ilin mayında

478. “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” sənədi:

- strateji plandır
- qanundur
- ✓ konsepsiyadır

- proqramdır
- plandır

479. Dövlət proqramlarının aşağıdakı xüsusiyyətlərindən hansı yanlış təqdim edilib?

- √ heç bir siyasi çəkisi olmur
- Kompleks problemlərin həllinə yönəldilir
- Uzunmüddətli və miqyaslı olur
- Böyük həcmə malik və digər resurslar tələb edir
- Ölkənin və ya ərazinin milli və mədəni xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla işlənir və icra olunur

480. Bunlardan hansı dövlət proqramlarının xüsusiyyəti hesab olunur?

- Kompleks problemlərin həllinə yönəldilir
- Ölkənin və ya ərazinin milli və mədəni xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla işlənir və icra olunur
- Uzunmüddətli və miqyaslı olur
- √ bunların hamısı
- Böyük həcmə malik və digər resurslar tələb edir

481. Bunlardan hansı dövlət proqramının xarakterik xüsusiyyətidir?

- √ bunların hamısı
- proqram konkret zaman müddəti üçün işlənir
- proqramın reallaşdırılmasının məqsədləri konkret olmalıdır
- proqramın reallaşdırılması üçün zəruri olan resursların miqdarı və əldə edilmə üsulları öncədən müəyyən edilir
- proqramın reallaşdırılması üsulları öncədən müəyyən edilir

482. İqtisadi strategiya:

- miqyaslı iqtisadi fəaliyyətin (məsələn, islahatların, layihələrin, proqramların və s.) həyata keçirilməsi zamanı həmin fəaliyyətlə bağlı əsas baxış (yanaşmanı) əks etdirən yaxud fəaliyyət strategiyasını müəyyən edən sistemli fikirlər toplusudur
- iqtisadi proseslərin gedişini nizamlamağa, onlara təsir etməyə və ya onların axarını müəyyənəlməyə xidmət edən, ardıcıl və fasiləsiz şəkildə həyata keçirilən sistemli tədbirlər toplusudur
- √ davamlı olaraq dəyişən şəraitdə iqtisadi sistemin müxtəlif səviyyələrində sosial-iqtisadi proseslərin idarə edilməsi və sistemin malik olduğu bütün resurslardan səmərəli istifadə etməklə qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olunması üsuludur
- öncədən müəyyən edilmiş zaman müddətində və müəyyən edilmiş üsullarla, mövcud resurslardan istifadə etməklə konkret məqsədlərə nail olunmasını nəzərdə tutan ardıcıl detallı tədbirlər sistemidir
- müəyyən bir ideya və onun reallaşdırılması üsulları və ardıcılığı barəsində əsas fikirləri ifadə edən mövqe sənədidir

483. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı doğrudur?

- Nazirliyin saxlanma xərcləri və fəaliyyəti, habelə maddi-texniki təminatı əsasən özünün müstəqil əldə etdiyi vəsaitlər hesabına maliyyələşdirilir
- Nazirlik illik dövlət və icmal büdcələrinin layihələrini hazırlayır, dövlət və icmal büdcələrinin icrasını təmin edir və büdcə siyasətini həyata keçirir
- Nazirlik ölkədə pul-kredit siyasətini hazırlayır, pul dövriyyəsinə nəzarət edir və inflyasiyanın səviyyəsini tənzimləyir
- √ Nazirliyin saxlanma xərcləri və fəaliyyəti, habelə maddi-texniki təminatı əsasən Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi hesabına maliyyələşdirilir
- Nazirlik təsərrüfat hesablı qurumdur və tənzimlədiyi sahədə göstərdiyi pullu xidmətlərdən əldə etdiyi vəsait hesabına öz fəaliyyətini qurur

484. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında aşağıdakı fikirlərdən hansı doğru deyil?

- √ nazirlik Milli Məclisin tabeliyindədir
- Nazirliyin müstəqil balansı, istifadəsində olan dövlət əmlakı, xəzinə və bank hesabları var
- nazirliyin ölkənin regionlarında bölmələri var
- nazirlik dövlət başçısının sərəncamı ilə yaradılır və ləğv edilir
- nazirlik mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır

485. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin strukturuna daxil deyil?

- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidməti
- Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu
- Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin regional bölmələri
- ✓ Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi
- Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin aparatı (şöbələr və sektorlar)

486. Bunlardan hansı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri sırasına daxil deyil?

- ölkə iqtisadiyyatında struktur və innovasiya siyasətini hazırlayır və aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə həyata keçirir
- daxili ticarət, istehlak bazarı və xidmət sahəsində dövlət siyasətini aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə hazırlayır və həyata keçirilməsini təmin edir
- makroiqtisadi proqnozlaşdırmanı həyata keçirir, dövlət və icmal büdcələrin gəlir və xərclərinin əsaslandırılmasında iştirak edir
- ölkənin iqtisadi və sosial inkişaf proqnozlarını hazırlayır
- ✓ ölkə sənayesinin inkişafı və onun rəqabət qabiliyyətinin artırılmasına yönəlik qanunları işləyib hazırlayır və qəbul edir

487. Bunlardan hansı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri sırasına daxildir?

- regionların sosial-iqtisadi inkişafı sahəsində dövlət siyasətini aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə hazırlayır və həyata keçirilməsini təmin edir
- ✓ bunların hamısı
- ölkədə investisiya fəaliyyəti, investisiyaların cəlb edilməsi, qoyulması və təşviqi sahəsində dövlət siyasətini aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə hazırlayır və həyata keçirilməsini təmin edir
- sahibkarlığın inkişafı və sahibkarlığa dövlət dəstəyi sahəsində dövlət siyasətini hazırlayır və aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə həyata keçirilməsini təmin edir
- ölkədə rəqabətin qorunması, inkişafı və təşviqi, o cümlədən haqsız rəqabət hallarının aradan qaldırılması sahəsində dövlət siyasətini hazırlayır və həyata keçirilməsini təmin edir

488. Bunlardan hansı Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyət istiqamətləri sırasına daxil deyil?

- qanunla müəyyən edilmiş tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin “Tik - idarə et - təhvil ver” modelinə uyğun həyata keçirilməsi üçün qanunda nəzərdə tutulmuş tədbirlər görür
- sənaye parklarının və xüsusi iqtisadi zonaların yaradılması və fəaliyyəti sahəsində dövlət siyasətini hazırlayır və həyata keçirilməsini təmin edir
- ✓ illik dövlət və icmal büdcələrinin layihələrini hazırlayır, dövlət və icmal büdcələrinin icrasını təmin edir və büdcə siyasətini həyata keçirir
- sənaye sahəsində dövlət siyasətini hazırlayır və aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə həyata keçirilməsini təmin edir
- dövlət idarəetməsi, maliyyə, o cümlədən büdcə, vergi, pul-kredit və valyuta, bank, sığorta, qiymətli kağızlar bazarı, qiymət-tarif və digər sahələrdə dövlət siyasətini hazırlanmasında iştirak edir

489. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi sənayenin inkişafının tənzilənməsində rolu:

- qanunverici hakimiyyət kimi qanunları qəbul edir və hökumətin hesabatların dinləyir
- ✓ ölkənin iqtisadi siyasətini, iqtisadi və sosial proqnozlarını işləyib hazırlayan, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin, o cümlədən sənayenin inkişafı, ölkə iqtisadiyyatında struktur və innovasiya, investisiya fəaliyyəti, investisiyaların cəlb edilməsi, qoyulması və təşviqi, sahibkarlığın inkişafı, haqsız rəqabətin aradan qaldırılması və başqa məsələlər üzrə dövlət siyasətini hazırlayır və icra edir
- ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən onun aparıcı sahəsi olan sənayenin inkişafı ilə bağlı bütün məsələlərə rəhbərlik edir, qanunları imzalayır, inkişaf konsepsiyalarını, strategiyalarını, proqramları təsdiq edir və bunların icrası haqqında hesabatlar tələb edir
- Enerji resurslarından səmərəli istifadə (texnoloji itkilərin və sərfin azaldılması, qənaətli və daha çox fayda ilə istifadə) ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsini və bu sahədə dövlət maraqlarının qorunmasını təmin edir
- bunların hamısı

490. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sənayenin inkişafının tənzilənməsində rolu:

- ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən onun aparıcı sahəsi olan sənayenin inkişafı ilə bağlı bütün məsələlərə rəhbərlik edir, qanunları imzalayır, inkişaf konsepsiyalarını, strategiyalarını, proqramları təsdiq edir və bunların icrası haqqında hesabatlar tələb edir
- bunların hamısı
- ✓ qanunverici hakimiyyət kimi qanunları qəbul edir və hökumətin hesabatların dinləyir
- Enerji resurslarından səmərəli istifadə (texnoloji itkilərin və sərfin azaldılması, qənaətli və daha çox fayda ilə istifadə) ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsini və bu sahədə dövlət maraqlarının qorunmasını təmin edir
- dövlət iqtisadi proqramlarının həyata keçirilməsini təmin edir

491. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin sənayenin inkişafının tənzilənməsində rolu:

- qanunverici hakimiyyət kimi qanunları qəbul edir və hökumətin hesabatların dinləyir
- √ ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən onun aparıcı sahəsi olan sənayenin inkişafı ilə bağlı bütün məsələlərə rəhbərlik edir, qanunları imzalayır, inkişaf konsepsiyalarını, strategiyalarını, proqramları təsdiq edir və bunların icrası haqqında hesabatlar tələb edir
- ölkənin iqtisadi siyasətini, iqtisadi və sosial proqnozlarını işləyib hazırlayan, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin, o cümlədən sənayenin inkişafı, ölkə iqtisadiyyatında struktur və innovasiya, investisiya fəaliyyəti, investisiyaların cəlb edilməsi, qoyulması və təşviqi, sahibkarlığın inkişafı, haqsız rəqabətin aradan qaldırılması və başqa məsələlər üzrə dövlət siyasətini hazırlayır və icra edir
- Enerji resurslarından səmərəli istifadə (texnoloji itkilərin və sərfin azaldılması, qənaətli və daha çox fayda ilə istifadə) ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsini və bu sahədə dövlət maraqlarının qorunmasını təmin edir
- dövlət iqtisadi proqramlarının həyata keçirilməsini təmin edir

492. Azərbaycanca sənayenin inkişafının əksər məsələlərini tənzimləyən əsas dövlət qurumu hansıdır

- √ Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Sənaye və Ticarət nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi

493. Aşağıdakılardan hansı Azərbaycanda sənayenin inkişafını tənzimləyən əsas dövlət qurumları sırasına daxildir?

- √ bunların hamısı
- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
- Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

494. Sənayenin inkişafının tənzimlənməsi zamanı hökumət və müvafiq dövlət qurumları aşağıdakı alət və vasitələrdən istifadə edir:

- √ bunların hamısı
- stimullaşdırma və təşviqat tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- strategiya və proqramlar üzrə konkret təyinatlı layihələrin işlənilməsi və icrası
- inkişaf proqramlarının hazırlanması və icrası
- inkişaf konsepsiyalarının və strategiyalarının hazırlanması və icrası

495. İnkişaf etmiş sənaye ölkələrinin təcrübəsi təsdiq edir ki:

- ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında sərt mərkəzləşdirilmiş dövlət planlaşdırılmasının həlledici rolu olur
- ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında azad bazar rəqabətinin rolu ciddi deyil
- √ ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlət siyasətinin həlledici rolu olur
- ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlət siyasətinin həlledici rolu olmur
- ölkənin böyük iqtisadi inkişafa nail olmasında dövlətin iqtisadiyyatdan tam kənarlaşmasının həlledici rolu olur

496. Bazar “uğursuzluqları”nın aradan qaldırılması əsasən kimin üzərinə düşür?

- firmanın
- “görünməz əl”in
- √ dövlətin
- bazarın özünün
- rəqabətin

497. A. Smit iqtisadiyyatda dövlətin rolunu necə görürdü?

- bazarla bərabər
- dövlətin iqtisadiyyatda rolu yoxdur
- √ çox məhdud dərəcədə
- çox dərəcədə
- əhəmiyyətli dərəcədə

498. Sənayenin inkişafının dövlət tənzimlənməsinin həyata keçirilməsi üçün bundan istifadə edilmir:

- √ bazarda olan məhsul və xidmətlərin qiymətləri dövlət tərəfindən müəyyən edilir

- sənayenin inkişafını tənzimləyən qurumların fəaliyyətinin və iqtisadi siyasətin monitorinqi aparılır, nəticələr qiymətləndirilir və hesabatlar hazırlanır
- sənayenin inkişafı üçün zəruri olan iqtisadi və sənaye siyasəti işlənib hazırlanır və icra olunur
- sənayenin inkişafı üçün zəruri olan qanunlar və başqa normativ-hüquqi aktlar qəbul olunur, onların icrası təmin edilir və icrasına nəzarət olunur
- müvafiq dövlət qurumları yaradılır, onların səlahiyyətləri, məsuliyyətləri və funksiyaları dəqiqləşdirilir, fəaliyyəti təşkil olunur

499. Sənayenin inkişafını dövlət necə tənzimləyir?

- √ bunların hamısı
- bazara giriş-çıxış maneələrini tənzimləməklə
- özəl sektoru stimullaşdırmaqla
- siyasət alət və vasitələri ilə
- müvafiq dövlət qurumları vasitəsilə

500. Bunlardan hansı bazar iqtisadiyyatı şəraitində sənayenin inkişafının dövlət tənzimlənməsini zərur edir?

- resursların sahələr arasında qeyri-səmərəli bölgüsünün aradan qaldırılması
- “kənar təsirlər”
- “bazar uğursuzluqları”
- √ bunların hamısı
- iqtisadi inkişafda regional və sahəvi disbalansı aradan qaldırılması